

Управління розвитку освіти
Департаменту освіти і культури
Львівської міської ради
Відділ освіти Галицько-Франківського району
Середня загальноосвітня школа №62

Аналіз
результатів дослідження
якості освітнього середовища
як виховного простору
СЗШ № 62 м.Львова

Укладачі:
Швець М.І., заступник директора з НВР,
Гурей О.О., заступник директора з НВР,
вчитель української мови та літератури,
Біла Г.М., педагог-організатор,
Бак Р.Ю, вчитель інформатики,
Пахолок Р.О, вчитель інформатики

Львів 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	2
Розділ І. Організація дослідження	6
Розділ ІІ. Аналіз результатів дослідження.....	8
1. Безпечне середовище	9
2. Сповнене довіри середовище.....	12
3. Демократичне середовище.....	18
4. Патріотичне середовище.....	22
5. Культуротворче середовище	25
6. Відкрите середовище.....	33
Висновки.....	40
Рекомендації.....	42
Додатки (наказ СЗШ № 62 про проведення дослідження, графік анкетування)	

ВСТУП

На виконання наказу СЗШ №62 від 04.04.2025 №102 «Про проведення анкетування в е-форматі для оцінювання якості освітнього середовища школи серед учнів 4-х,8-х та 10-х класів» з метою оцінки якості освітнього середовища та виховної роботи у СЗШ №62 проводилось дослідження показників якості освітнього середовища.

Завдання дослідження якості освітнього середовища:

- оцінити відповідність освітнього середовища закладу освіти таким характеристикам: безпечне, сповнене довіри, демократичне, патріотичне, культуротворче (розвивальне, спроможне мотивувати пізнавальну діяльність), відкрите (інклюзивне);
- окреслення кола потреб закладу та визначення напрямів співпраці з іншими соціальними інститутами у справі виховання;
- стимулювання росту професійної компетентності педагогічних працівників як виховників;
- отримання об'єктивної інформації про адекватність результатів виховання ресурсам, що вкладаються в організацію виховної роботи;
- визначення перспективних і актуальних напрямів освітньої політики закладу у сфері виховання.

Орієнтовні ключові запитання оцінювання (евалюації) якості освітнього середовища як виховного простору, на які можна отримати відповіді за результатами цього дослідження:

- відповідність освітнього процесу закладу освіти в ділянці виховання формулі НУШ (виховання на цінностях), потребам та очікуванням учнів і батьків;
- корисність (потрібність) запланованих і проведених шкільних виховних справ (проектів) для учнів;
- якість стилю спілкування працівників школи з учнями й батьками, його відповідність формулі НУШ (партнерство);

- участь учнів, батьків та громадськості, місцевих громадських об'єднань у плануванні і проведенні виховних справ (проєктів).

Відповідно до регіонального стандарту («Стратегія розвитку освіти Львівщини в 2021 - 2027 роках») освітнє середовище має бути:

- **Безпечним:** гарантуються комфортне перебування у приміщеннях школи (*чисто, тепло, смачно, гарно*), психологічний комфорт (*радість, прийняття іншими, відчуття позитивної перспективи, відсутність булінгу, невтручання в особисте життя тощо*), педагогічний захист і підтримка дітей у розв'язанні їхніх життєвих проблем.
- **Сповненим довіри:** панують моральні норми, статева, релігійна і соціальна рівність (*відсутні прояви дискримінації, знущань, зневажливого ставлення до іновірців, іноземців (з позиції більшості), незаможних, осіб з інвалідністю тощо*), справедливість (*зокрема в оцінюванні*), толерантність (*чи вислухають, дозволять дискутувати, не засміють, не зневажають через помилку*), існує взаєморозуміння та співпраця вихованців і виховників у розв'язанні суспільно значущих і особистих життєвих проблем.
- **Демократичним:** гарантоване право участі (*педагогів, учнів, батьків*) в житті освітньої спільноти: не обмежується свобода висловлювання (*чи дають слово, чи не зацитувають, чи не карають за критичні вислови*); є можливості висловити власну думку щодо справ, які впливають на особисте та шкільне життя (*збори, громадське обговорення документів, сайт, блог, шкільна газета, радіо, телебачення*); дієво працюють органи громадського врядування (*педрада, учнівське самоврядування, батьківський комітет*), діти визнаються повноправними носіями прав і обов'язків, що відповідають їхньому віку, батьки - рівноправними учасниками освітнього процесу, педагоги враховують думку учнів і батьків, представники учнів і батьків беруть активну участь (*виступають, пропонують*) у педрадах (з правом

дорадчого голосу), нарадах при директорові (якщо порядок денний зачіпає їх інтереси), щорічних зборах колективу школи тощо.

- **Патріотичним** (орієнтованим на формування ідентичності політичного українця): спілкування у закладі виключно українською мовою (окрім уроків та заходів, де передбачене іншомовне спілкування), поважне ставлення до державних символів України (поведінка під час виконання гімну, процедури з прапором, використання герба), вшанування героїв (історичних, талановитих, успішних, моральних авторитетів) України, рідного краю, школи (місця пам'яті, заходи), турботливе ставлення до культури і природи (акти вандалізму (відсутність/заходи протидії), знущання над тваринами (відсутність/заходи протидії), культуро- і природоохоронна діяльність), забезпечуються можливості пізнати героїчні сторінки історії України, оглянути пам'ятки культури та природи (дослідження, експедиції, екскурсії, подорожі тощо), виявити повагу до Бога і до Людини (можливості відзначити релігійні та державні свята, розважитись), набутти досвіду громадянської поведінки (волонтерство).
- **Культуротворчим** (розвивальним, мотивуючим до пізнавальної діяльності): використовуються активні та інтерактивні методи навчання (як часто і наскільки вдало практикують роботу в парі, групі, командою; організовують дискусії, дебати, пишуть творчі роботи); працюють бібліотека (як часто користуються послугами, чи задовольняє запити, чи можна попрацювати в Інтернеті), наукові гуртки, спортивні секції, мистецькі студії (чи знають, які є, чи відвідують, якою мірою задовольняє пізнавальні та/або розвиткові інтереси); проводяться змагання, турніри, олімпіади, конференції тощо (чи проводяться, чи беруть участь, чи задоволені організацією); забезпечується розвиток творчого потенціалу всіх суб'єктів виховного процесу (чи задовольняє школа пізнавальний і розвивальний інтерес; чи долучені батьки до роботи гуртків, секцій, проведення екскурсій, подорожей, експедицій, організації турнірів, олімпіад тощо; чи зацікавлені учителі в організації

експедицій, екскурсій, подорожей, проведенні дебатів, змагань тощо).

- **Відкритим (інклюзивним):** є умови для навчання дітей з інвалідністю, пересування шкільними приміщеннями дорослих з інвалідністю (*пандуси, туалети, коридори, парти; яке ставлення до учнів з інвалідністю (інших учнів, вчителів, батьків)*); зі школою співпрацюють сім'ї, органи влади та самоврядування, громадськість (*як часто батьки, лідери громади, громадські активісти відвідують школу; наскільки активні як учасники виховних справ; які форми роботи з батьками практикують учителі; як педколектив, дирекція реагує на ініціативи батьків, громадських активістів*); є школи/громади - партнери (*у яких формах партнерство, як комунікують учні; чи комунікують батьки*).

Орієнтовні ключові запитання, на які відповідає звіт про виконане дослідження:

1. У якій мірі освітнє середовище СЗШ №62 забезпечує учасників освітнього процесу від заподіяння фізичної, майнової та/або моральної шкоди (*безпечний виховний простір*)?
2. Наскільки педагоги, батьки та учні співпрацюють і довіряють одне одному (*виховний простір сповнений довіри*)?
3. Чи відповідають взаємовідносини між учасниками освітнього процесу принципам демократії та вимогам чинного освітнього законодавства до управління ЗЗСО (*демократичний виховний простір*)?
4. У якій мірі учні ЗЗСО залучені до виховних справ (позакласної роботи) та громадської діяльності: волонтерства, членства у формальних і неформальних дитячих об'єднаннях тощо (*виховний простір патріотичний та культуротворчий*)?

5. Наскільки спільноти ЗЗСО відкриті для партнерства (*відкритий виховний простір*)?

Критерії оцінювання освітнього середовища як виховного простору:

1. Відповідність організації освітнього середовища ЗЗСО вимогам безпеки (*безпечний*).
2. Актуальність визначених педагогами завдань освітньої програми та ефективність реалізації цих завдань (*патріотичний, культуротворчий*).
3. Корисність (потрібність) запланованих і проведених шкільних виховних справ (проектів) для учнів (*патріотичний, культуротворчий*).
4. Відповідність управління ЗЗСО та стилю спілкування працівників школи з учнями і батьками демократичним принципам (*сповнений довіри, демократичний*).
5. Можливості участі учнів, батьків та громадськості, місцевих громадських об'єднань у плануванні і проведенні виховних справ (проектів) (*сповнений довіри, відкритий*).

I. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

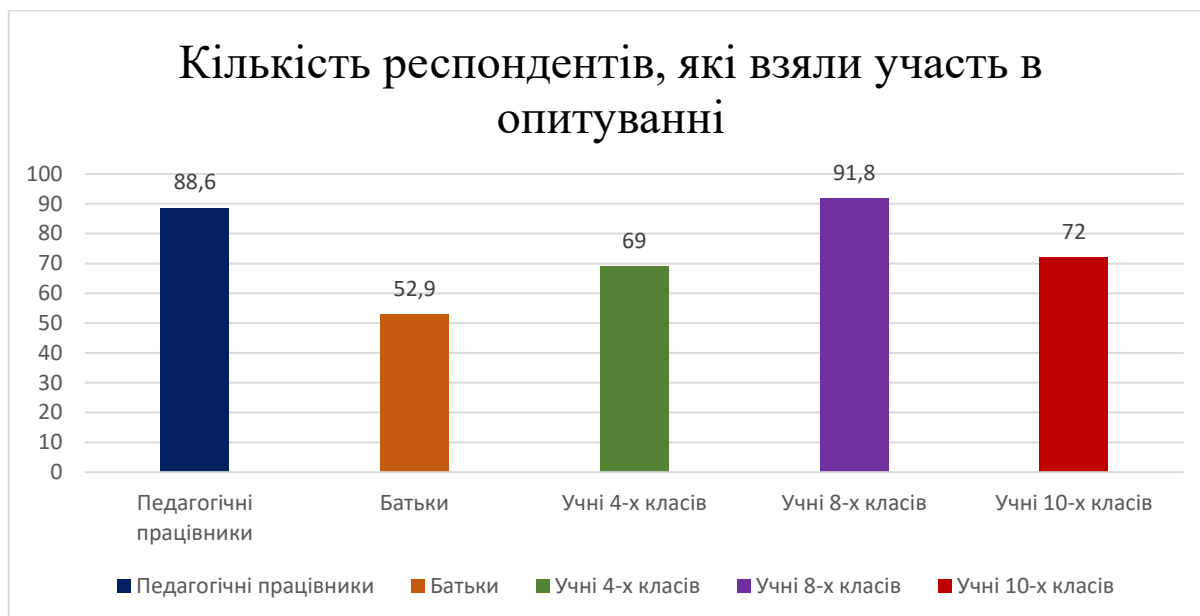
Дослідження проводилось 09.04.2025 року відповідно до графіку. Анкетування учнів проводилось у комп'ютерних класах під керівництвом заступника директора, призначених вчителів інформатики, психолога та педагога-організатора. Роботу всі розпочали вчасно та вклалися у відведений час. Педагоги проходили опитування з власних гаджетів після уроків. Перед початком заступник директора та психолог пояснили призначення та процедуру дослідження. Анкетування батьків відбулося у той самий день, що й анкетування учнів та педагогів. Батьки самі обирали час для виконання анкети вдома. Про

проведення анкетування та його організацію класні керівники учнів 4-х, 8-х та 10-х класів повідомили батьків напередодні.

У дослідженні взяли участь 62 педагогічних працівників (85% від загальної кількості), 54 батьків (52,9%) учнів 4, 8, 10 класів, 29 учнів (69%) 4-их класів, 34 восьмикласників (91,8%) та 39 учнів 10 класів, що становить відповідно 72% опитаних десятикласників. Якщо поглянути на розподіл по статі серед учителів, то 77,4% респондентів-жінки, 64,5% опитаних-зі стажем понад 20 років, 61,2% з яких-учителі вищої категорії, 20,9% вчителі природничо - математичного циклу, 29% - учителі гуманітарних дисциплін та фізичної культури, 16,1% вчителів початкових класів, 29% молодих учителів.

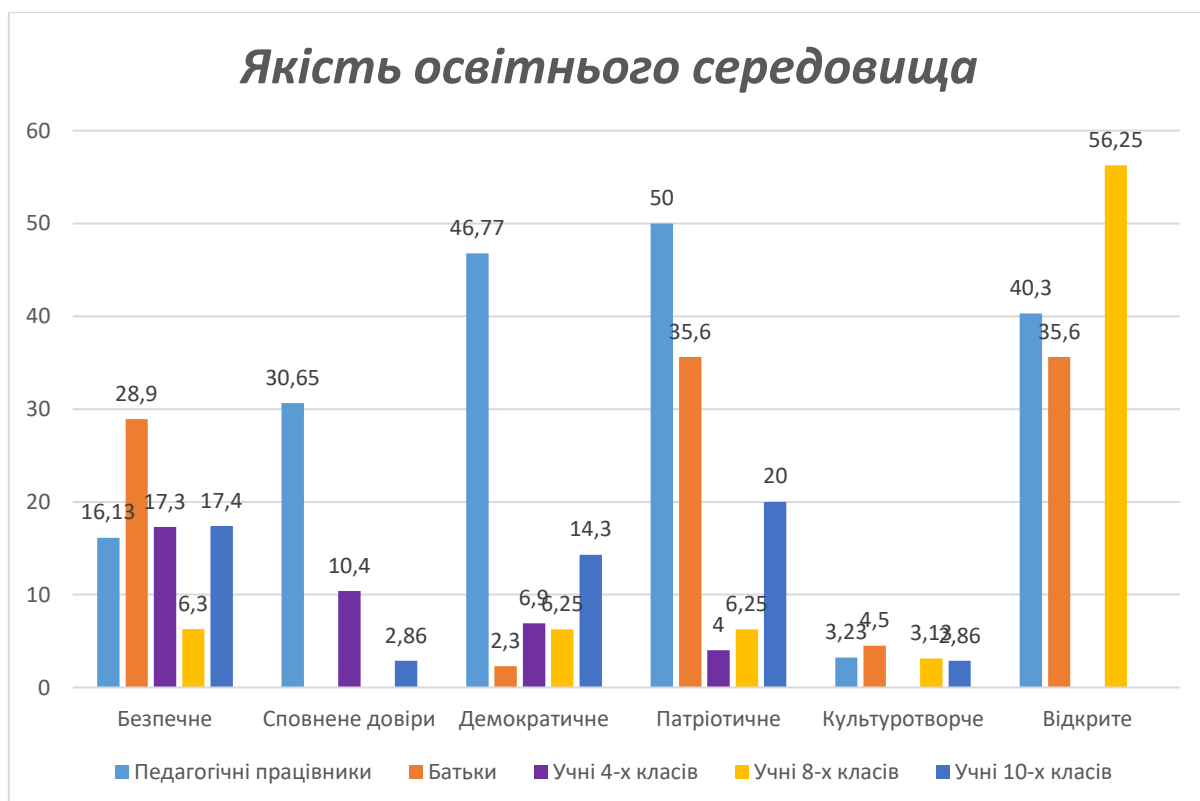
Серед респондентів батьків спостерігається наступна тенденція: 95,5%-жінки, 4,5% - віком до 35 років, 75,5% - віком 36-45 років, 53,3% респондентів з вищою освітою, а 22,2% із середньою чи середньою спеціальною освітою. 17,7% батьків мають педагогічну освіту. Серед опитаних батьків є 5 (11,1%) внутрішньо переміщених осіб, 11,1% батьків тимчасово не працюють, 28,8% визначили сімейний дохід менше ніж 15000 грн, 53,3% працюють повний робочий день по 8 годин.

Серед учнів 4-их класів 55,1% респондентів - хлопці, 54,9% - дівчата, 89,6% учнів вважають себе успішними у навчанні. Учні 8-их класів також майже порівну хлопців та дівчат – 56,2% та 43,7% відповідно, 78,1% з яких успішні в навчанні, 87,5% респондентів не змінювали місця проживання з початком війни. Десятикласників, які вважають себе успішними в навчанні в нашому закладі 91,4%, дівчат серед загальної кількості опитаних 48,5%, хлопців – 51,4%, 91,4% опитаних не змінювали місця проживання.

Моніторингове дослідження відбувалося без порушень процедури, також не було виявлено істотних порушень, які б вплинули на результати дослідження.

II. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. БЕЗПЕЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Освітній простір СЗШ 62 можна вважати загалом безпечним, оскільки майже всі учасники освітнього процесу відзначають чистоту приміщень, належне освітлення (61,29%), та повітряно-тепловий режим (83,9%), обізнані з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій та безпечним користуванням мережею Інтернет (88,7%).

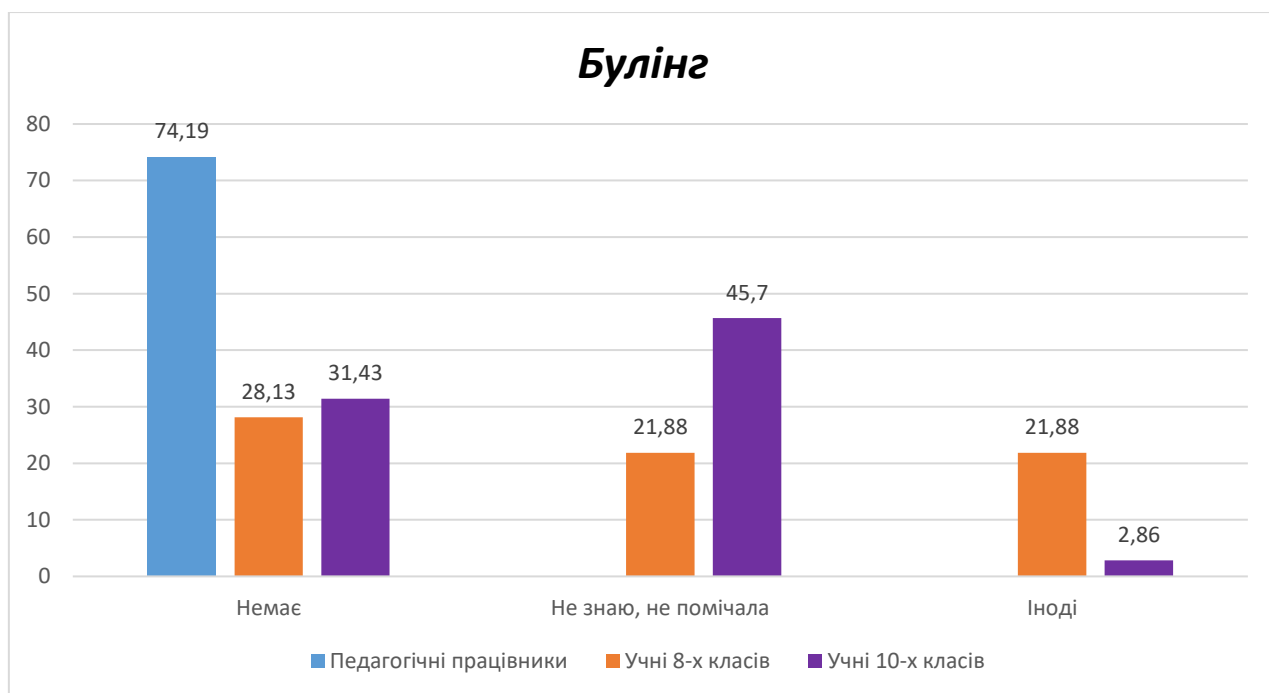
87,1% педагогів проходили навчання з питань домедичної допомоги. 72,6% педагогів визнає медичне обслуговування в закладі таким, що відповідає вимогам.

Переважає більшість педагогів відзначає психологічний комфорт у закладі освіти (93,6%), їхню думку підтримують учні та батьки (91,1%). 87,1% педпрацівників ніколи не відчували в школі тиску на себе, 58,06% вказують, що в колективі панує атмосфера довіри та підтримки. 60% десятикласників, 21,88% восьмикласників не відчують жодного дискомфорту у школі (53,13% відчують себе захищено у школі) та 51,72% четвертокласників зазначають, що до них прислухаються, завжди підтримують. Якщо проаналізувати, якою мірою у школі захищено права і свободи учнів, зокрема ті, що визначені в Конституції, то ми побачимо, що більшість дітей не має потреби їх відстоювати, бо такі права не порушуються.

Якщо говорити про учнів, над якими збиткуються, то цей показник дуже відрізняється, що є свідченням становлення особистості учнів зі свідомим розумінням загальноприйнятих правил суспільства. Так 44,83% четвертокласників вважають, що в класі є учні, над якими збиткуються, в той час 21,88% восьмикласників і 2,86% десятикласників мають таку ж думку.

Взаємодія педагогів з учнями теж потребує певної уваги: 11,43 % учнів відчують зневажливе ставлення працівників школи, але не погрожують і не ображають, а 5,71% відчують цькування і образи учнів. Наші учні можуть попросити поради чи звернутися за підтримкою до класних керівників (34,05%). У 71,11% склалися між педагогами і батьками (опікунами) учнів відкриті,

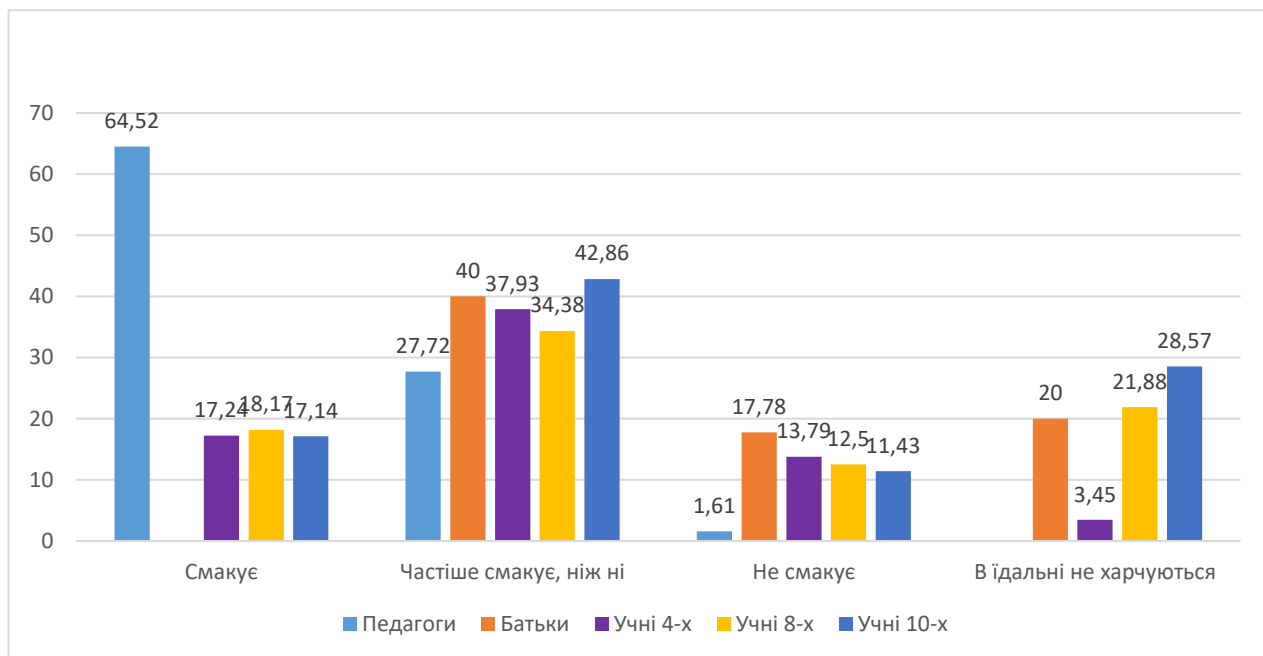
довірливі взаємини.

Щодо харчування у шкільній їдальні, приміщення повністю відповідає всім санітарно-гігієнічним нормам, їжа готується по меню Євгена Клопотенка, вчасно приготована, видається гарячою. Проте щодо умов та якості харчування думки респондентів розбіжні. 64,52% педагогів вважають, що в школі повністю створені умови для здорового харчування, 17,78% батьків вказують, що їжа дітям не смакує, 40% частіше смакує, інколи ні, 20% у шкільній їдальні не їсть. 37,93%

молодших школярів вважають, що їжа в нашій їдальні переважно підігріта та доволі смачна. Третина учнів 8-х (21,88%) та 10-х класів (28,57%) не харчуються в шкільній їдальні з різних причин.

Чи смакує їжа, спожита у шкільній їдальні?

У СЗШ 62 шкідливих звичок загалом немає, більше 74,3% десятикласників та 78,13% восьмикласників вказали, що в шкільному оточенні ніколи не траплялись випадки куріння, вживання алкоголю (8 клас – 90,63%, 10 клас - 80%) та наркотиків (8 клас - 97%, 10 клас - 94,3%). Їх підтримали вчителі та батьки, однак 8,89% батьків вказали на випадки куріння поблизу закладу освіти. Тому на куріння цигарок, відповідно до думки батьків, потрібно звернути додаткову увагу.

Майже всі педагоги дотримуються норм навчального навантаження на учнів. Трохи більше половини педагогів (62,90%) вважають, що невинуватені пропуски уроків серед здобувачів освіти трапляються дуже рідко. Результати анкетування показали нам, що слід звернути увагу на списування, бо показники з цього питання свідчать про потребу додаткової роботи щодо академічної доброчесності. 24,14% четвертокласників вказали на списування домашніх завдань, близько 28,57% десятикласників вказали, що списують домашні

завдання і контрольні роботи, а 40,00% респондентів серед восьмикласників вказують, що самостійно виконують творчі завдання. При цьому 28,89% батьків зазначає, що на виконання домашніх завдань їх діти витрачають 2 години.

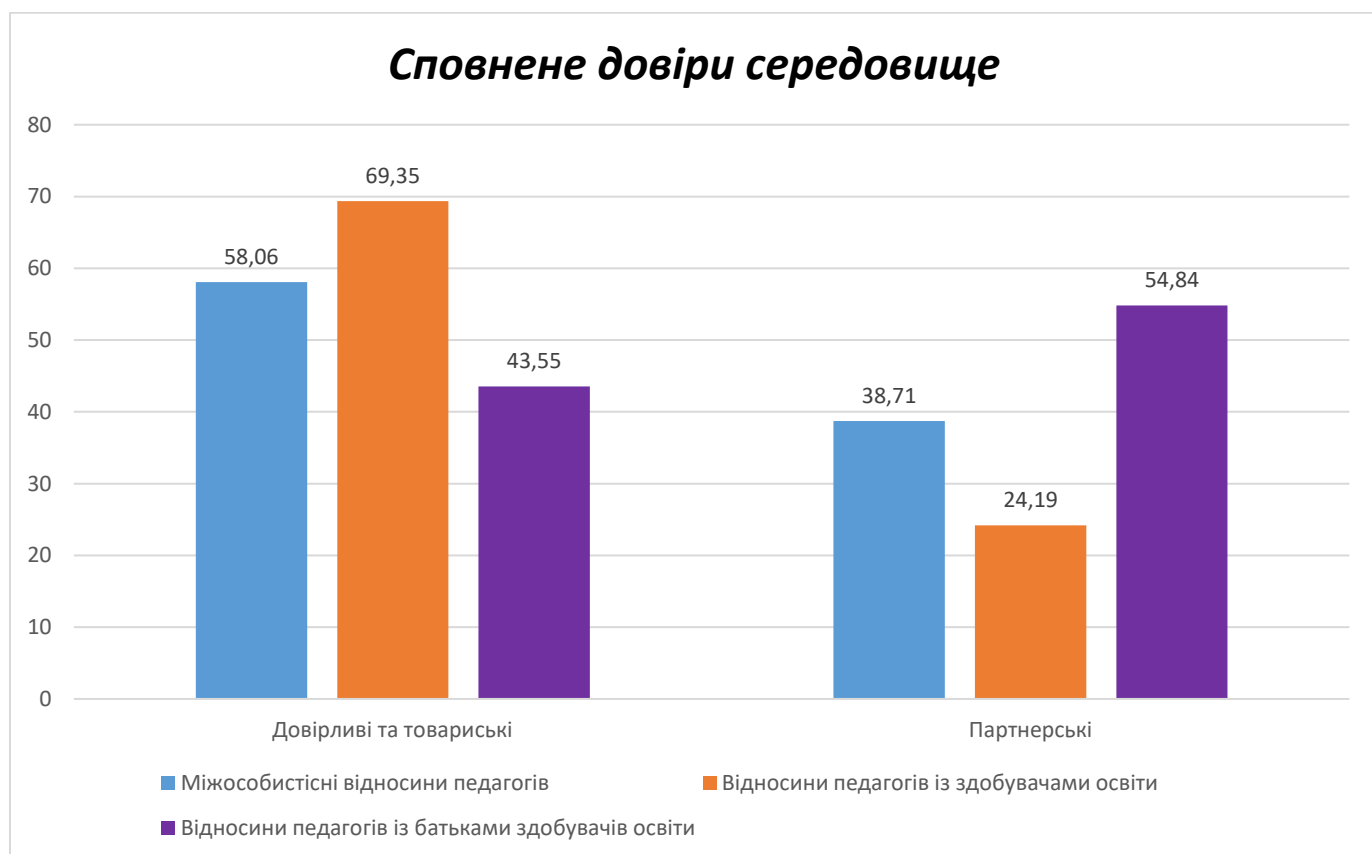
Освітнє середовище впливає на поведінку дитини та її розвиток в усіх сферах - фізичній, когнітивній, соціально-емоційній тощо. Безпечне середовище сприяє успіху всіх дітей, незалежно від їхніх індивідуальних особливостей. Відповідно до показників моніторингу, можна зробити висновок, що у закладі загалом сформований безпечний виховний простір як освітній.

2.2. СПОВНЕНЕ ДОВІРИ СЕРЕДОВИЩЕ

Рівень довіри в освітньому середовищі показує аналіз міжособистісних взаємин між усіма учасниками освітнього процесу. Відповідно до даних, які ми отримали, провівши це дослідження, робимо висновок, що в нашому закладі панують товариські та довірливі взаємини.

Проаналізувавши відповіді наших четвертокласників, бачимо, що 90% із них йде до школи з радістю, бо їм подобається вчитися і вони люблять проводити час з однокласниками. Дуже приємним був показник, який вказав, що 93,10% учнів 4-х класів можуть звернутися за допомогою до вчителів, якщо виникатиме така потреба. Переважній більшості восьмикласників також подобається відвідувати школу: 43,75% - тому що їм подобається вчитися, 71,88% - тому що їм подобається проводити час зі шкільними друзями, 37,50% - тому що їм цікаво все, що відбувається в школі. 34,29% десятикласників люблять вчитися, значна частина любить проводити час зі шкільними друзями (77,14%), 40% десятикласників цікавлять події, що відбуваються в школі. Показник того, що учням подобається ходити до школи, бо їм цікаво вчитися, серед восьмикласників і десятикласників є не надто високим, але це можна пояснити особливостями підліткового періоду, зокрема орієнтації на однолітків. Проте зацікавленість у друзях свідчить про позитивний психологічний клімат класу та закладу.

Більшість педагогів вважають міжособистісні відносини довірливими та товариськими - 58.06%, партнерськими - 38.71 %, також такими є відносини із здобувачами освіти - довірливими та товариськими 69.35 %, партнерськими - 24.19% та батьками - довірливими та товариськими 43.55%, партнерськими - 54.84%. Більшість респондентів серед учнів та батьків довіряють працівникам школи.

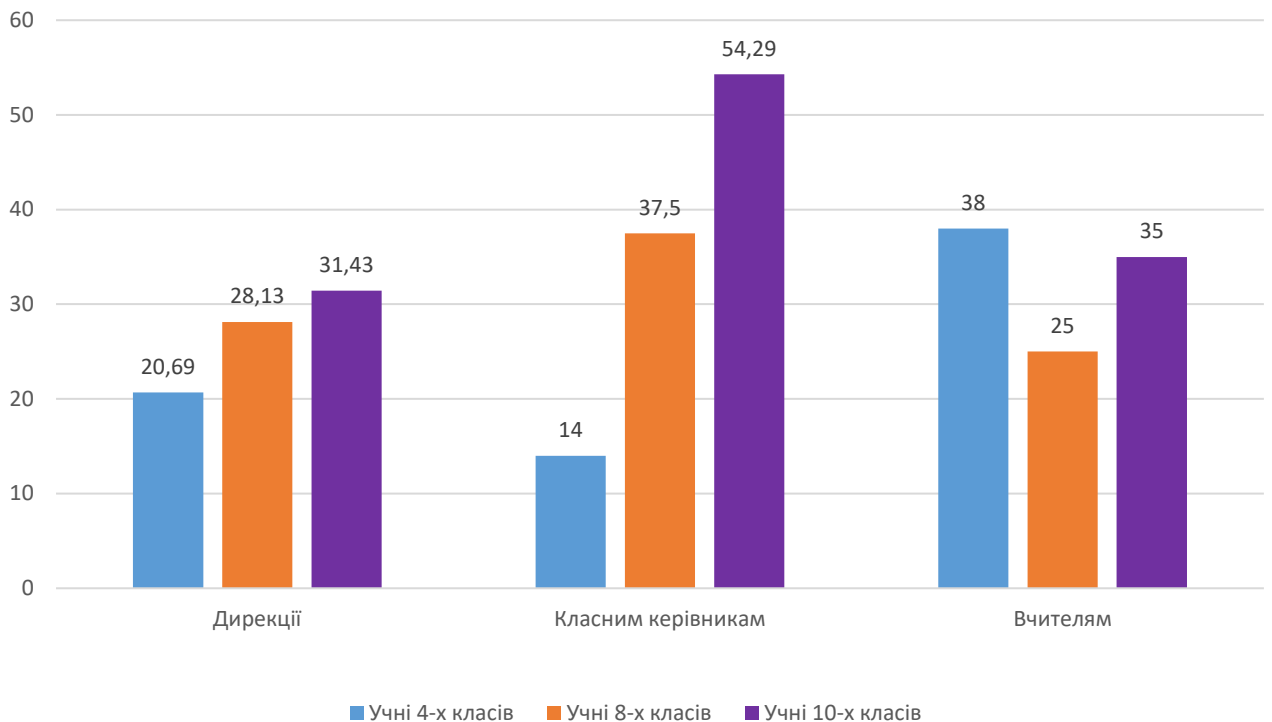
Проаналізувавши співпрацю педагогів з дирекцією школи, бачимо, що дирекція та педагоги разом вирішують проблеми, довіряють один одному (50,00%). 50,00% педагогів визначають характер міжособистісних стосунків як товариські і довірливі, 48,39% як партнерські. Дирекція допомагала вирішувати конфлікти у класі та запобігала конфліктам (51,61%) і 33,87% - вживала заходів.

Важливим показником довіри в колективі є взаємодія учня та вчителя. 90,32% педагогів завжди відповідають на звернення здобувачів освіти та дають поради, якщо це потрібно. Крім того, більшість учителів обговорюють з учнями

поїздки та позаурочні заходи, завжди відповіли 79,03% опитаних, найчастіше – 19,35%. Також ми бачимо, що ця довіра є взаємною, бо більшість наших учнів могла проводити позаурочні заходи (свята, тематичні вечори, змагання) під власну відповідальність. Проаналізувавши відповіді здобувачів освіти, ми бачимо, що більшість дітей можуть звернутися до педагогів з проханням про допомогу. Про довірливі стосунки між здобувачами освіти і педагогами свідчить і робота психологічної служби закладу, яка оцінена на високому рівні.

Здобувачі освіти засвідчили, що звертаються за допомогою до вчителів. 93,10% учнів 4 класів зазначили, що можуть звернутися за допомогою до педагогів, якщо виникне така потреба. Такий високий показник свідчить про довірливі стосунки між здобувачами освіти та педагогами. Четвертокласники переважно довіряють усім вчителям, які їх навчають - 38%. 31,43% десятикласників довіряють дирекції та 54,29% - класним керівникам. Перед здобувачами освіти стояло питання: «Як склалися твої стосунки з іншими учнями та педагогами?». У відповідь на це 93,10% четвертокласників стверджують, що цілковито є в добрих стосунках з іншими учнями. 41,38% учнів 4-х класів цілковито згодні, що вчителі з ними приязні та доброзичливі, а 44,83% з цим частково згодні. Думаємо, що такі показники свідчать про позитивний психологічний клімат у класі. Крім того, більшість здобувачів освіти разом з класним керівником обговорювали проведення позаурочної діяльності. Це вказує на згуртованість класного колективу. Про дружні стосунки та взаємоповагу між здобувачами освіти свідчить те, що більшість опитаних не насміхаються один над одним у разі невдачі. Така взаємопідтримка та взаємодопомога є дуже важливою у шкільному колективі. Вона сприяє гармонійному розвитку особистості та розвиває ключові компетентності.

Довіряють педагогічним працівникам

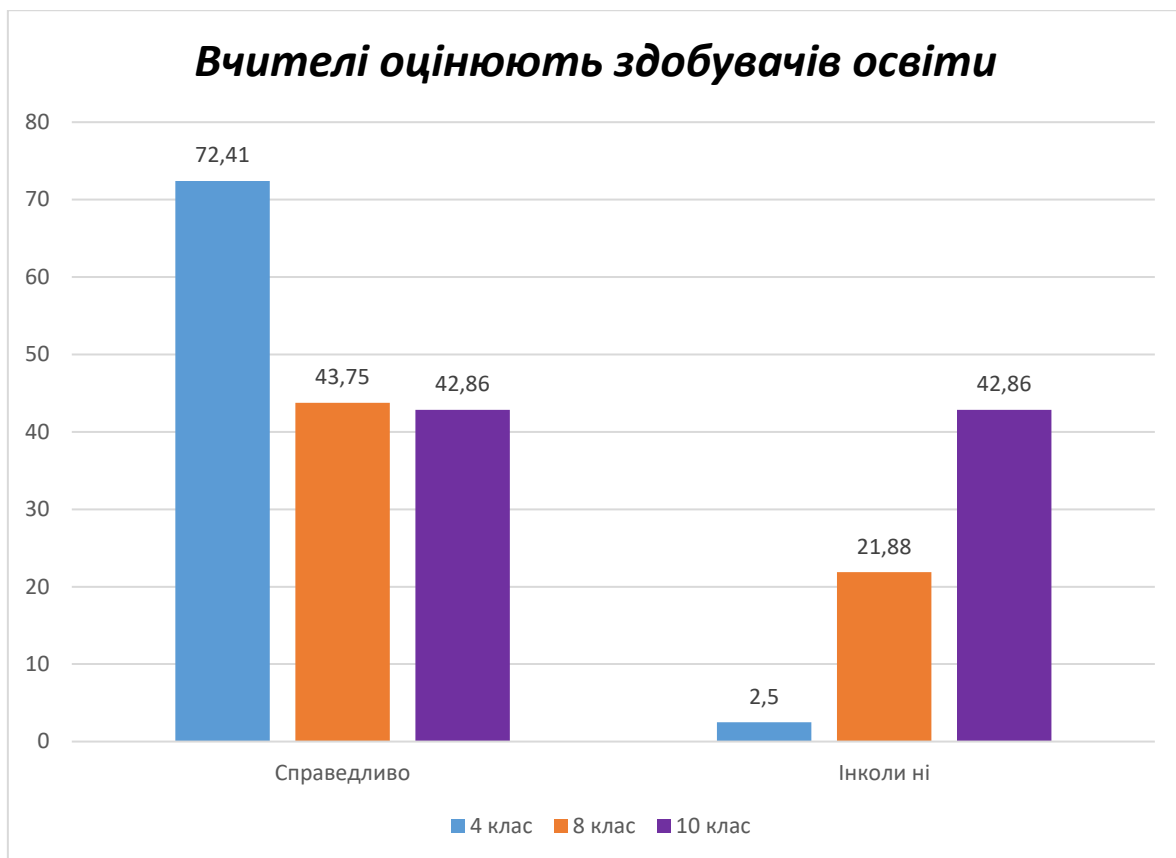

Учні 8-х класів, відповідаючи на запитання, кому вони довіряють, обрали класного керівника (37.50%), вчителів (31%), дирекцію (28.13%). Частина здобувачів освіти не готова довіряти нікому (21.88%), зокрема й шкільному психологу (9.38%). Ми пояснюємо це тим, що, можливо, родинні стосунки таких учнів не є надто відкритими. Аналізуючи дані моніторингу, ми вже розглядали питання «Якщо Ви чи Ваші однокласники, відповідаючи, помиляються, як на це реагує решта класу?». Беручи до уваги відповіді восьмикласників, бачимо, що вони досить толерантні: більшість намагається підказати правильну відповідь і не акцентує уваги на помилці, помилятися у процесі опанування знань та навичок, нормально. Такий показник свідчить про згуртованість класного колективу та високий рівень взаємопідтримки та взаємоповаги. Розглядаючи питання «Якщо вам складно було зрозуміти якусь тему на уроці, чи допомагали вам вчителі у ній розібратися?», побачили, що в 59,38% випадків це залежить від вчителя та теми уроку, але 37,50% вчителів роблять це завжди.

Якщо проаналізувати відповіді десятикласників, то ми побачимо, що вони

відрізняються від відповідей учнів 4 та 8 класу. Десятикласники розподіляють довіру між класними керівниками (54.29%) та дирекцією (31.43%). Проте частина здобувачів освіти (5.71%) не довіряє нікому. Цей факт нас не здивував, бо особливістю підліткового віку є недовіра, настороженість та боязнь бути непочутим чи проігнорованим. Якщо проаналізувати питання, що стосується помилок при відповідях на уроці, то ми побачимо, що понад 28.57 % здобувачів освіти зовсім не акцентують на цьому увагу, а 40% старається підказати чи підтримати однокласника. Це свідчить про позитивний клімат класу. Перед здобувачами освіти стояло питання: «Як ти думаєш, твої батьки довіряють вчителям?» Проаналізувавши відповіді, ми бачимо, що 17.14% респондентів 10-х кл. серед здобувачів освіти бачить таку довіру від усіх, 20% довіряють більшості, 20% довіряють лише декому. У майже 28.57% випадків це залежить від ситуації. Показники цього критерію розділились майже однаково. Немає чіткої картини і це свідчить про неоднозначність стосунків між батьками та педагогами, на думку десятикласників. Серед десятикласників бачимо незначне збільшення довіри до шкільного психолога. 14,29 % старшокласників задоволені спілкуванням з психологом, 5,71% з них хлопці та 8,57% дівчат. Пов'язуємо це із бажанням розставити пріоритети, проведенням психологами профорієнтаційної роботи та особливою увагою практичного психолога до випускників. Продовжуючи тему діяльності психологічної служби, бачимо, що 57,14% здобувачів освіти знають про можливість спілкування зі шкільним психологом, але такої потреби в них не виникало.

Переважна більшість здобувачів освіти зазначили, що вчителі їх оцінюють справедливо.

Важливим показником довіри чи недовіри є думка батьків. Аналізуючи питання: «Ваша дитина охоче ходить до школи?», ми бачимо хороші показники: понад 66,67% відповіли «так», хоча є частина батьків (28.89%), які вважають, що бажання йти до школи інколи зникає. Ми пов'язуємо це зі змінами настрою дітей, частими тривогами та нестабільним емоційним станом здобувачів освіти. Крім того, більшість батьків вважає заклад освіти згуртованою спільнотою. На думку батьківської спільноти, педагоги та дирекція разом вирішують проблеми та довіряють один одному. Це вказує на те, що батьки добре ознайомлені з діяльністю школи та взаємодією педагогів та дирекції, яка базується на засадах довіри та підтримки. 82.22% батьків вказують, що їхні діти говорять про справедливе оцінювання навчальних досягнень, проте 17.78% батьків вказують на несправедливе оцінювання.

Отже, опрацювавши дані моніторингу, можна зробити висновок: рівень довіри в освітньому просторі закладу є в основному сформованим. Повній довірі перешкоджає те, що окремі учні не можуть поділитися своїми проблемами та

переживаннями з педагогами. А якщо і відкриваються перед ними, то бояться бути не почутими.

2.3. ДЕМОКРАТИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Щоб демократичні засади працювали у суспільстві, у школі також важливо розвивати практичні навички співпраці, демократичної участі, критичного мислення. Крім того, важливо пропагувати й відповідні норми поведінки, демократичний стиль життя, демократичну культуру. Школа може навчити здобувачів освіти основних принципів демократичної культури, а саме: учні можуть висловлювати свої інтереси і погляди з почуттям впевненості й самоповаги; ставитися один до одного із взаємною повагою, в тому числі емпатією і готовністю до співпереживання; можуть врегулювати конфлікт ненасильницькими засобами, тобто прислухатися один до одного, іти на компроміс; вчаться сприймати встановлену організаційну структуру, яка одночасно і захищає, і обмежує їхні особисті права та свободи; розуміють політику як практичне зусилля, націлене на вирішення важливих проблем, що вимагають уваги; беруть участь у процесі виборів представників і в ухваленні рішення; приймають відповідальність за їх рішення і вибір. Якщо проаналізувати усі критерії демократичності виховного простору, то відповідно до показників, які ми отримали від здобувачів освіти, батьків та педагогів, можна зазначити, що виховний простір нашого закладу високою мірою є демократичним.

Більшість педагогів нашої школи ніколи не відчували тиску на себе з боку дирекції, хоча є невеликий відсоток тих, що відчували тиск з боку учнів. Крім того, ми бачимо, що учнівство має можливість вільно висловлювати свою думку, а дирекція та педагогічний колектив це заохочують.

Показником демократичності є взаємодія дирекції закладу та учнівського самоврядування. Всі педагоги 93,6% вважають, що вибори до органу учнівського самоврядування проходили з повним дотриманням вимог до демократичних виборів. Крім того, 79,03% зазначають, що учнівське самоврядування звітується на щорічних учнівських конференціях, а президент розповідає про свою діяльність перед учнівським парламентом.

Серед учнів 4-их класів переважна більшість обізнані з діяльністю органів учнівського самоврядування, 62,07% вважають, що учнівське самоврядування створене для того, щоб відстоювати інтереси та захищати права учнів, брати активну участь у прийнятті важливих для закладу рішень, 62,07% вважають, що вищим органом учнівського самоврядування класу/школи, що приймає найважливіші для учнів рішення, є збори усіх учнів класу/збори або конференція учнів школи, 31,03% вказують, що керівники учнівського самоврядування зобов'язані звітувати про свою роботу та 20,69% вважають, що самоврядування створене для того, щоб організовувати позаурочні заходи, які запланували класний керівник/дирекція школи.

Діяльність органів учнівського самоврядування є показником демократичності. 62.50 % опитаних учнів 8-их класів вважають, що вибори президента закладу проходили з повним дотриманням процедури, а 37.50 % восьмикласників вважають, що користь від органів учнівського самоврядування полягає в ухваленні потрібних учням рішень та 21.88 % у відстоюванні інтересів учнів. Якщо проаналізувати відповіді учнів на питання «Якою мірою у школі захищені права та свободи учнів?», то ми побачимо, що 53,13% вважає, що їхні права є захищеними і не немає потреби їх захищати, хоча частина учнів (25%) зазначає, що є права, які все-таки потрібно відстоювати. Восьмикласники вільно можуть висловлювати свою думку на уроках та позаурочних заходах (59.38 %), 9.38 % не впевнені в цьому або бояться, що не зможуть дохідливо висловити свою думку і, на жаль, 15.63% восьмикласників зазначають, що не всі педагоги дають можливість висловлювати свою думку.

На думку більшості учнів 10 класів, їхні права в закладі є цілком захищеними (40.00%), органи учнівського самоврядування обираються чесно і прозоро, з дотриманням усіх вимог (71.43%). Крім того, в учнів 10 класу була можливість оцінити ставлення педагогів та дирекції до органів учнівського самоврядування. Згідно з показниками, педагоги та дирекція завжди (28,57%) або переважно (45.71%) зважають на рішення органів учнівського самоврядування, хоча незначна частина (8,57%) учнів вважає, що цим органам потрібно надати більше самостійності.

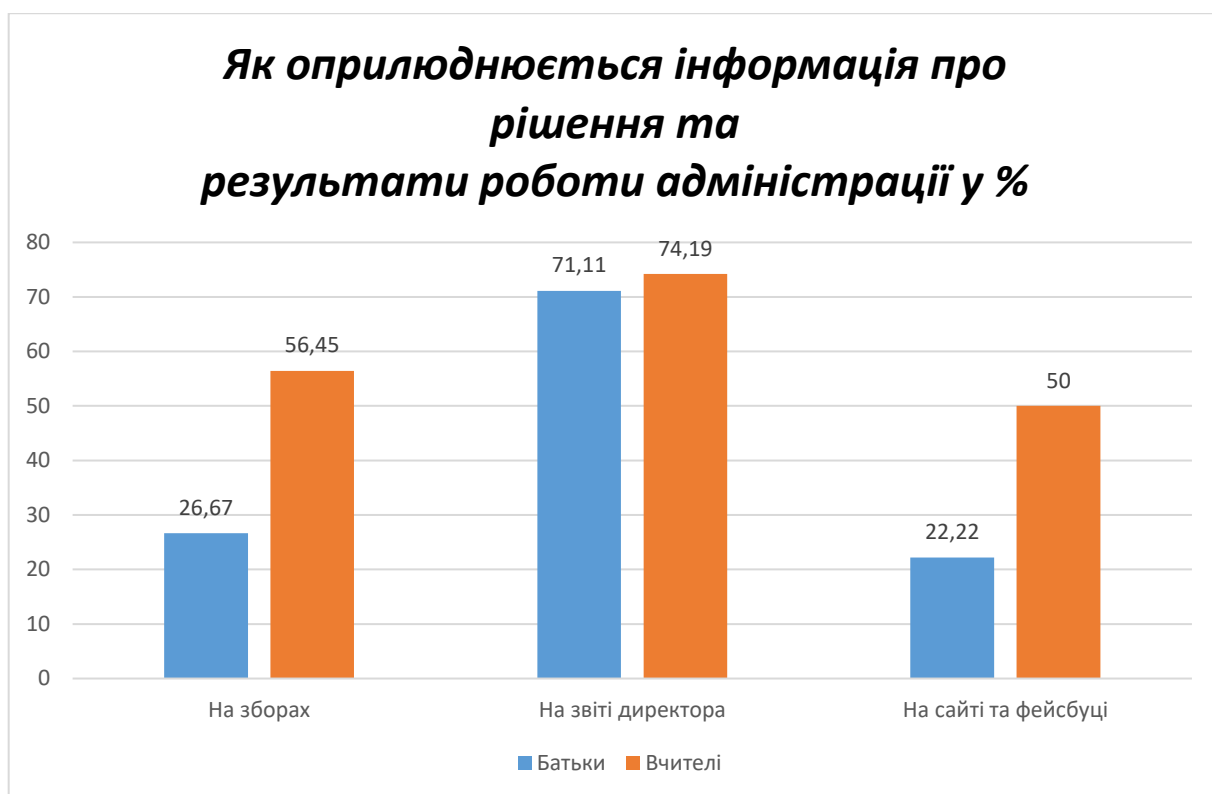
У відповідь на запитання: «Де ти і твої однокласники можете щиро висловлювати свою думку про життя школи?» велика кількість дітей 4-их класів визнала, що роблять це на учнівських зборах (44.83%), у розмовах з однокласниками (27,59%) чи класним керівником (13.79%). Хоча є і такі, що не можуть відкрито висловити свою думку (6,9%). Переконані, що це пов'язано з особливостями темпераменту таких учнів. 28.13% учнів 8 класу вважає, що завжди буде вислухана на учнівських зборах, 37.50% у спілкуванні з класним керівником, хоча четверта частина (25%) учнів, які зазначають, що не мають такого бажання. Найпопулярнішими серед десятикласників варіантами є

розмови з класним керівником (42.86%), з друзями (34.29%), на класних зборах (25.71%), на жаль 40% учнів не мала бажання висловитись про події шкільного життя.

Батьки, як учасники освітнього процесу, також мали можливість висловитись про демократичність освітнього процесу нашої школи. Радує факт, що майже 51.11% батьків ніколи не відчували тиску на себе з боку дирекції чи педагогів, хоча 2,2% не можуть вільно висловлюватися, якщо думка не сподобається дирекції та/або педагогові, дітей змусять мовчати. Також більшість опитаних зазначила, що без вагань може висловлювати власну думку, а права батьків як учасників освітнього процесу є захищеними. Понад 37.78% опитаних батьків зазначили, що дирекція погоджувала з батьківським комітетом усе, що потрібно, 20% батьків вважають, що погоджувала тільки те, що вважала доцільним, але 40% батьків не знають, що саме потрібно погоджувати. Думаємо, це пов'язано з тим, що більшість питань обговорюється саме з представниками батьківського комітету, а не з усіма.

Аналізуючи відповіді здобувачів освіти на питання: «Чи організовували у вашому класі побори (грошима, цінними подарунками) на потреби вчителів або школи (наприклад, на дні народження, на ремонт та облаштування класу/кабінету)?», бачимо, що 31,25% батьків, за потреби, збирають кошти на ремонт класу, його облаштування; 28,13% восьмикласників, 14,29% десятикласників спільно вирішує, на що і скільки зібраних грошей здавати, це - не побори. 6,25% восьмикласників, 14,29% десятикласників зазначили, що гроші на подарунки вчителям збирають з ініціативи окремих батьків. Цей показник свідчить про прозорість взаємовідносин між педагогами та здобувачами освіти, а слово «побори» учні не використовують.

Учасники освітнього процесу мають інформацію про прийняті дирекцією закладу рішення з різних джерел.

Отже, після опрацювання даних моніторингу, можна зробити висновок, що освітній простір закладу є демократизованим. Не обмежується свобода висловлювання, дієво працюють органи громадського самоврядування, діти і батьки визнаються повноправними учасниками освітнього процесу.

2.4. ПАТРІОТИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Патріотичне виховання є стрижневим, основоположним, що відповідає нагальним вимогам і викликам сучасності, закладає підґрунтя для формування національної свідомості нинішніх і майбутніх поколінь. Проаналізувавши відповіді здобувачів освіти, можна вважати, що у закладі сформовано патріотичне середовище. Публічне спілкування та освітній процес у ліцеї відбувається виключно українською мовою. Якщо у закладі проходили заходи патріотичного спрямування, то 57.14% десятикласників найчастіше

підтримували (створили можливості реалізувати наші ініціативи), а 40% - деколи підтримували (допомогли втілити задумане). 53.13% учнів 8-х класів найчастіше підтримували (створили можливості реалізувати наші ініціативи). Крім того, більшість педагогів зазначає, що учні ініціюють проведення заходів патріотичного спрямування, що свідчить про їхню громадянську позицію. Також 88,71 % вчителів зазначили, що ніколи не помічали неповаги до державних символів України, лише 1,61% інколи стикались з подібною поведінкою. Часто заклад відвідують наші випускники-воїни чи захисники України. Такі зустрічі є дуже важливими. Про це свідчить високий показник: майже усі педагоги брали участь у таких зустрічах. Крім того, більшість респондентів зазначила, що у школі пропагують волонтерство та організовують різноманітні акції. Впевнені, що такі заходи формують самоідентичність особистості, вчать дітей любити ближнього та свою країну.

Здобувачі освіти 4-их класів також зазначили, що розмовляють з ними лише українською мовою («так» відповіли 86.21 % опитаних, 3.45% - вважають, що переважно українською мовою, але ми переконані, що мова йде про уроки англійської мови, де вчителі звертаються до дітей англійською). Патріотичним наш освітній простір можна повною мірою вважати, бо 89.66% здобувачів освіти 4 класів вміють виконувати Гімн України, стільки ж (89.66%) опитаних четвертокласників вміють описати Прапор України, проте лише 27.59% може розповісти про походження малого Герба України, також приємно вразив той факт, що велика частина здобувачів освіти (58.62%) можуть пояснити, чому цінують ті чи інші історичні постаті, а також вміють використовувати потрібні слова та жести при вшануванні державної символіки (68.97 %).

Восьмикласники констатують факт шанобливого ставлення до державних символів (59.38%), лише 3.13% опитаних бачили випадки порушення правил. Думаємо, це пов'язано з поведінкою під час виконання Державного Гімну. Більше ніж 56% учнів 8 класів брали участь у зустрічах з громадськими організаціями, волонтерами та учасниками російсько - української війни, проте 12.5% здобувачів освіти не знають нічого про такі зустрічі. Думаємо, це

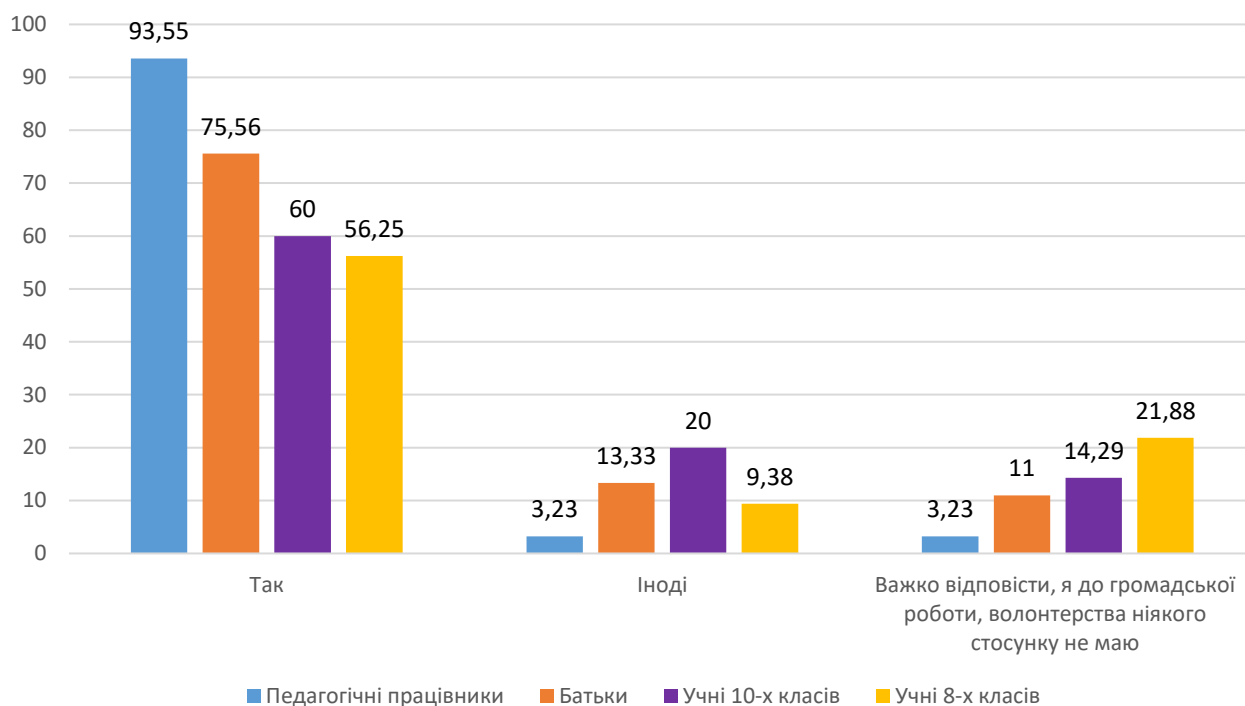
пов'язано з тим, що на зустрічі неможливо запросити одразу усі класи, ми робимо це, залучаючи паралелі класів.

На питання: «Як гадаєте, чи спроможна ваша школа пробудити в учнів інтерес до історії рідного краю, України, будівничих української держави і культури?» здобувачі освіти 10 класу відповіли таким чином: «так» - 45.71%, не впевнений - 34.29%. Як і учні 4 та 8 класів, десятикласники зазначили, що в закладі освіти спілкуються виключно українською мовою (100%) та з повагою ставляться до державних символів (74.29%). Важливою складовою патріотичного виховання є організація шкільних заходів до важливих днів чи пам'ятних дат. Переважна більшість здобувачів освіти (74.29%) зазначили, що їм подобалася організація подібних заходів, хоча частині учнів подобалися лише ті заходи, які вони готували самостійно.

Батьки здобувачів освіти також зазначили, що спілкування між педагогами та учнями відбувається виключно державною мовою. Таку відповідь дали 100% опитаних батьків. Також більшість зазначила, що їхні діти брали участь в заходах, орієнтованих на пізнання історії України. Цю участь батьки описали так: 53.33% учнів з цікавістю їх відвідували, 31.11 % - з захопленням брали в них участь. Ці показники співпадають з відповідями здобувачів освіти. Також більшість батьків переконана, що у закладі не було фактів неповаги до державних символів.

У школі часто проходять зустрічі з активістами громадських організацій, волонтерами, захисниками Батьківщини, що забезпечує можливість для здобувачів освіти пізнати героїчні сторінки нашої держави та набуту досвіду громадянської поведінки, вшанувати героїв.

Спілкування з активістами громадських організацій, волонтерами, захисниками України

Відповідно до показників, які ми отримали, можна зробити висновок, що наш освітній простір можна назвати патріотичним. У закладі освіти проводяться відповідні заходи, які допомагають здобувачам освіти самоідентифікуватися як українці.

2.5. КУЛЬТУРОТВОРЧЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Опрацювавши результати моніторингу, можемо сказати, що культуротворче середовище у школі в основному сформоване, себто таке, що мотивує й активізує здобувачів освіти, стимулює їх фізичний, інтелектуальний і особистісний розвиток.

Більшість педагогів (64,52%) зазначило, що учнівство завжди охоче бере участь у позаурочних заходах. Також освітнє середовище впливає на розвиток

особистісних рис здобувачів освіти:

Відповідальність – 79,3 %

Впевненість в собі – 88,71%

Сміливість – 82,26%

Підприємливість – 38,71%

Раціоналізм – 33,87%

Чесність – 54,84%

Почуття власної гідності – 54,84%

Лицемірство – 1,61%

Безвольність – 1,61%

Самолюбство – 1,61%

За цими показниками ми бачимо, що більшість педагогів переконана: освітнє середовище вчить наших дітей не відступати перед труднощами, відстоювати свою думку, приймати обдумані, раціональні рішення, ставитись з повагою до інших, діяти відповідально.

Переважній більшості четвертокласників (майже 44.83%) подобається як учителі проводять уроки, з цікавістю працюють у парах та групах (62.07%). Для здобувачів освіти 4 класів протягом навчального року були організовані екскурсії, і ми бачимо, відповідно до показників, що майже 86.21% учнів з цікавістю брали участь у подібних заходах.

Серед учнів 10-х класів 71.43% респондентів захоплюються туристичними поїздками, а 42,86% надають перевагу відвідуванням театру, 60% респондентів зазначають, що екскурсії (музеї/виставки) були цікавими. Культуротворчим чинником, що впливає на формування особистості, є організація тематичних конкурсів, турнірів та змагань. 22,86% здобувачів освіти зазначила, що брала участь у таких заходах завжди, коли це пропонували, 20% - тільки тоді, коли мали на це час. Хоча 48,5% здобувачів освіти відповіли, що не брали участі у подібних заходах. Думаємо, це пов'язано з тим, що учні за бажанням беруть участь у змаганнях і турнірах, і є певні критерії, за якими таких учнів обирають. Також ми бачимо, що 34.29% здобувачів освіти брали участь в учнівських виставах, концертах, 25,71% - займалися у спортивних секціях, 17% відвідували шкільні гуртки.

Учням 8-х класів (68.75%) найбільше подобаються туристичні поїздки, екскурсії в музеї, походи у театр.

Здобувачі освіти також відповідали на питання: «Як часто траплялися цьогоріч або під час ваших минулорічних подорожей, учнівських вечорів або інших шкільних заходів такі випадки?»

Учні 8-х класів:

Куріння цигарок:

ніколи – 78,13%

інколи – 9,38%

Вживання пива, вина:

ніколи – 87,5%

інколи – 9,38%

Вживання міцних алкогольних напоїв:

Ніколи – 90,63%

Інколи – 6,25%

Вживання наркотиків:

Ніколи – 97%

Розбірки між учнями:

Ніколи – 43,75 %

Інколи – 43,75%

Учні 10-х класів:

Куріння цигарок:

ніколи – 74,29%

інколи – 14,29%

Вживання пива, вина:

ніколи – 77,14%

інколи – 17,14%

Вживання міцних алкогольних напоїв:

Ніколи – 80,0%

Інколи – 17,14%

Вживання наркотиків:

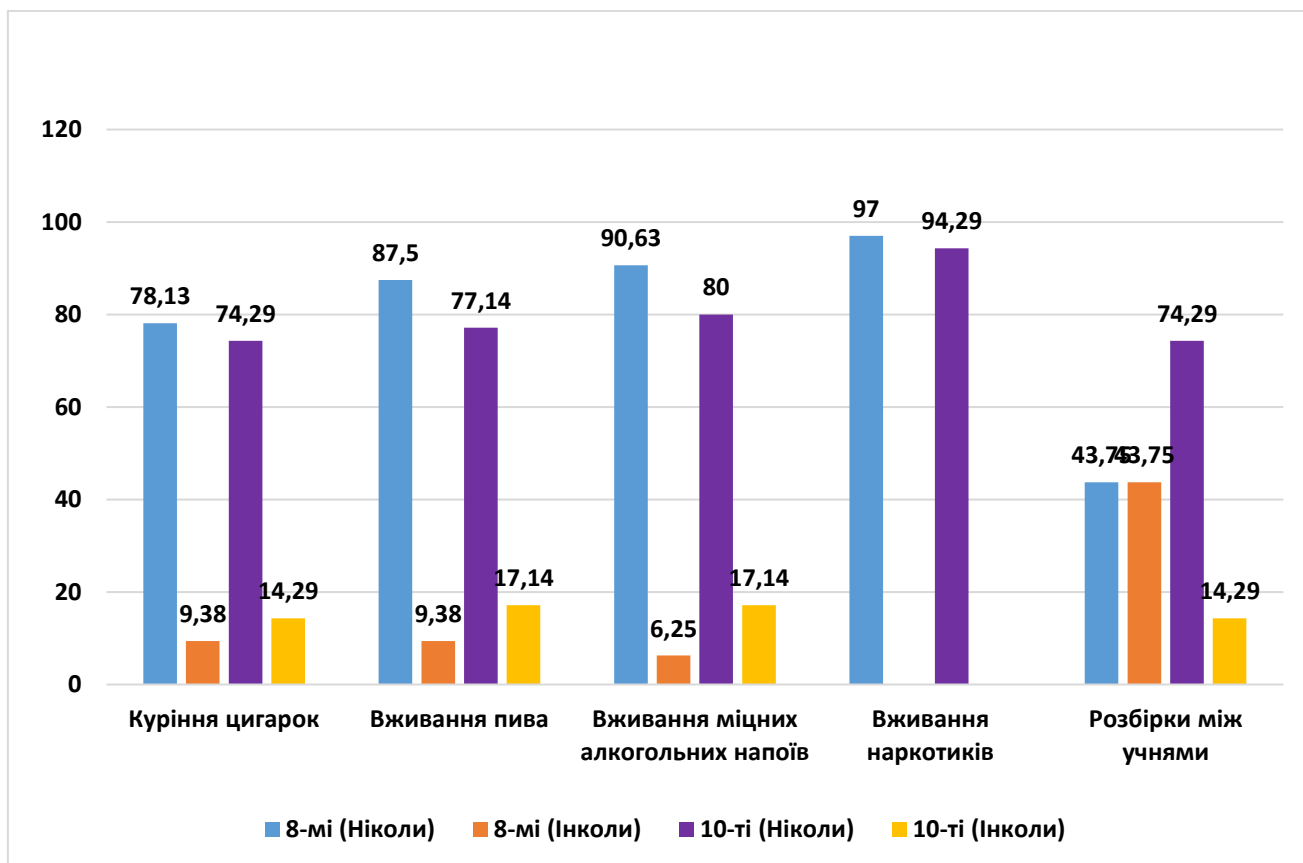
Ніколи – 94,29%

Розбірки між учнями:

Ніколи – 74,29 %

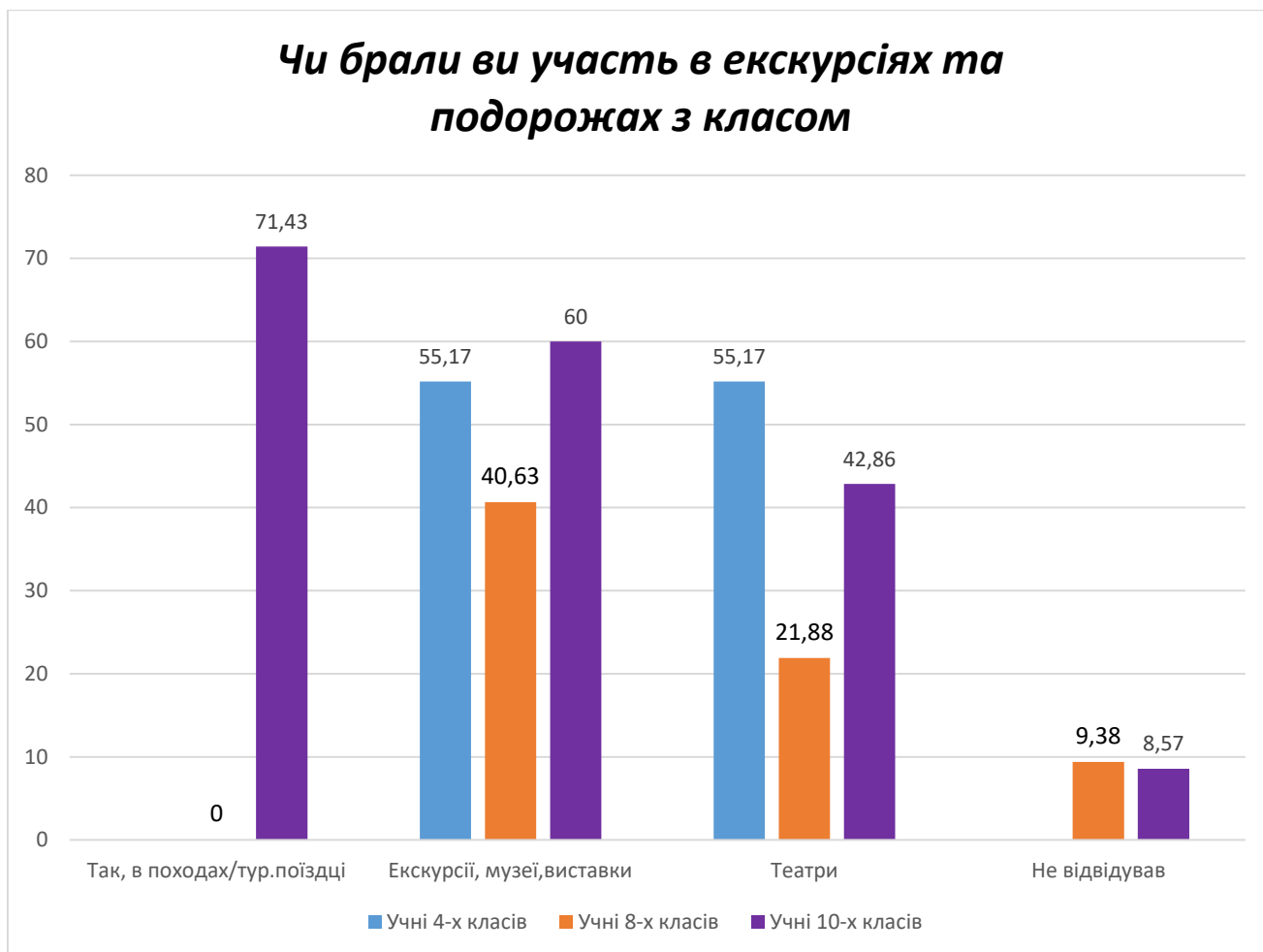
Інколи – 14,29%

***Як часто траплялися цьогоріч або під час ваших
минулорічних подорожей, учнівських вечорів або інших
шкільних заходів такі випадки?***

Бачимо, що поодинокими є прояви девіантної поведінки у здобувачів освіти. Причинами паління цигарок та вживання алкоголю є бажання здаватися дорослими, негативний вплив соціальних мереж, зв'язки з «поганою» компанією, цікавість. Формування здорового способу життя необхідно взяти на особливий контроль та намагатися донести до здобувачів освіти наслідки такої поведінки.

Разом з тим, духовна культура наших учнів постійно збагачується: більшість здобувачів освіти беруть участь в екскурсіях, походах у музеї чи театри, і зазначають, що такі заходи їм подобаються.

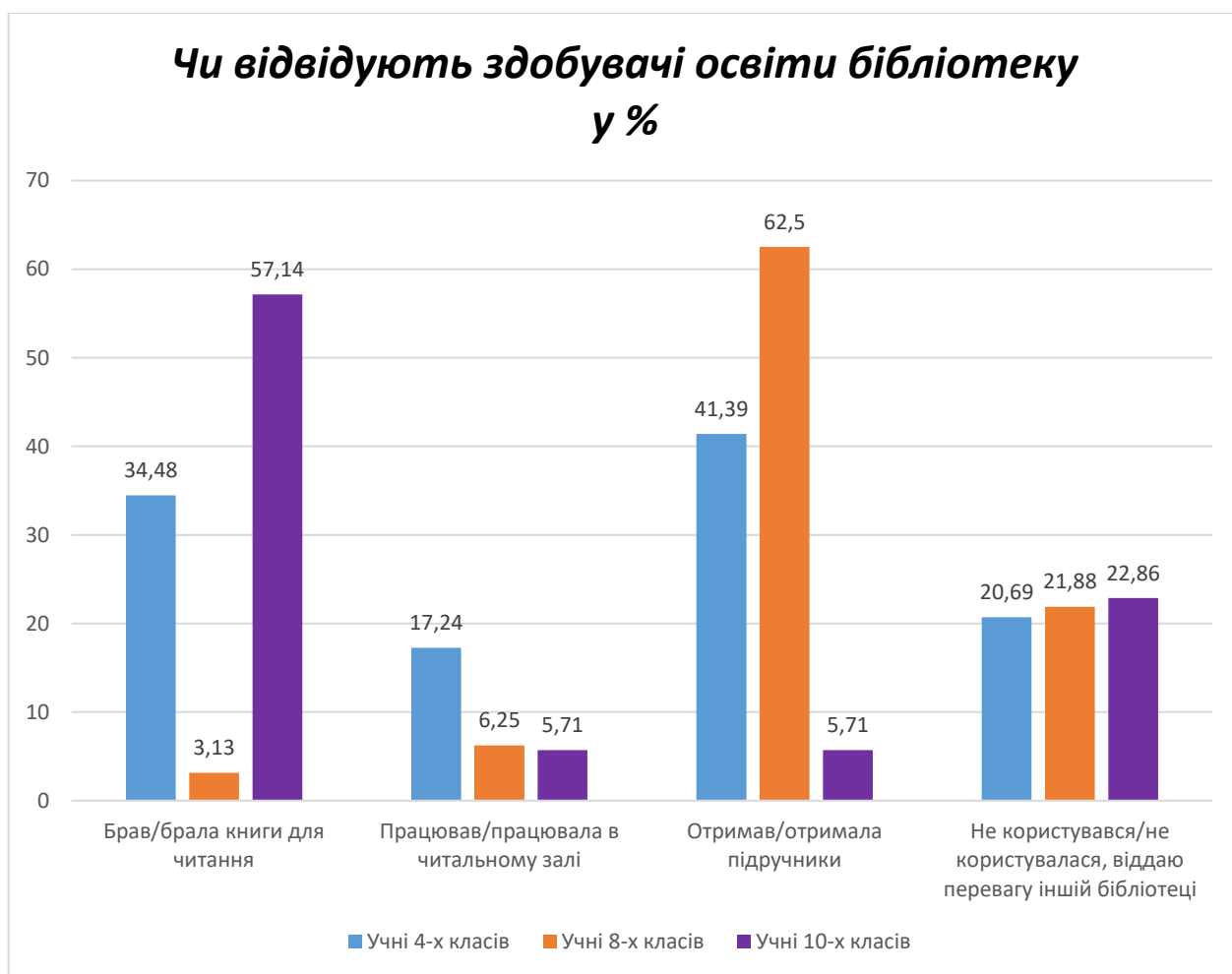

Згідно з даними моніторингу, ми бачимо, що позашкільні заходи позитивно впливають на наших учнів, бо більшість із них зацікавлюється сучасними або історичними діячами після участі чи перегляду уроку чи позаурочного заходу. Також здобувачі освіти відповідали на питання: «Чи траплялися минулого навчального року або нещодавно прояви вандалізму - свідоме нищення учнями школи насаджень, пам'яток чи громадського, зокрема шкільного майна?». Більшість зазначила, що таких випадків не було.

Також учні відповіли, що на більшості уроків працюють парами, проте найчастіше цей метод використовують учителі іноземної мови, української мови, хімії, біології.

Якщо порівняти показники популярності шкільної бібліотеки між учнями 4 та 8 класів, то побачимо, що рівень відвідування понижуються серед восьмикласників, більшість приходить у бібліотеку, щоб отримати підручники, хоча працівниками бібліотеки проведено чимало цікавих заходів. Велику роль у

формуванні особистості має література - як художня, так і наукова. Проаналізувавши відповіді здобувачів освіти, ми бачимо, що більшість учнів відвідують шкільну бібліотеку та беруть книги для читання. Цей факт є дуже позитивним, зважаючи на те, що великою популярністю зараз користуються електронні підручники.

У відповідях на питання: «Якою мірою школа задовольняє твої пізнавальні та розвиткові інтереси у позаурочний час?», серед респондентів 8-их класів ми отримали наступні результати:

Завжди тренуюся в шкільній спортивній секції – 9,38%, навчаюся в музичній школі/ відвідую гурток у позашкільному навчальному закладі 3,13% восьмикласників, 48,57 респондентів не брали участі, відвідують шкільний

науковий гурток - 9.38% восьмикласників, а 75.00% здобувачів освіти зазначили, що мають інші інтереси і відвідують секції не у школі.

Здобувачі освіти повинні були зазначити, чи достатньо педагоги дбали про організацію виховних заходів. Серед опитаних 37,5% відповіли, що все проходило успішно, хоча частина учнів вважає, що педагоги ставились байдуже, просто були змушені провести захід. Для восьмикласників важливою є участь у позашкільних публічних заходах - олімпіадах, конкурсах, виставках, змаганнях. 40.63% опитаних учнів зазначили, що їх скеровували на спортивні змагання, 28.13% - на предметні олімпіади та конкурси, 12,5% - на літературні конкурси, 9,38% - на технічні виставки, конкурси.

Учням потрібно було відповісти на питання: «На розвиток яких рис в учнів найбільше впливає твоя школа?». Відповіді респондентів розподілились таким чином:

Відповідальність – 53,13 %

Корисливість – 9,38%

Впевненість в собі – 43,75%

Сміливість – 37,50%

Підприємливість – 15,63%

Раціоналізм – 18,75

Чесність – 21,88 %

Широта поглядів - 25 %

Почуття власної гідності – 12,5%

Якщо говорити про організацію позаурочних заходів, то ми бачимо, що 71% здобувачів освіти переконані, що педагоги дбають про те, щоб захід був змістовним і цікавим. Хоча частина учнів зазначає, що це залежить від учителя і конкретного заходу. Як і учні 8 класів, десятикласники зазначали, що їх відряджали на спортивні змагання, предметні олімпіади та мистецькі конкурси, але ж знову таки частина учнів (19%) з різних причин не брала участі в жодному

з таких заходів.

Виходячи з результатів анкетування визнаємо, що рівень культуротворчості в окремих аспектах вимагає покращення. Частина учнів не бере участь у позашкільних заходах та не відвідує шкільні секції та гуртки. Частина батьків не достатньо приділяє уваги прогресуючій гаджетозалежності дітей, описуючи це тим аргументом, що у воєнний час розвиток культури не настільки життєвоважливий.

2.6. ВІДКРИТЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Відповідно до даних, які ми отримали після проведення цього моніторингового дослідження, можна зробити висновок, що простір нашого закладу є достатньо відкритим. Якщо взяти до уваги показники взаємодії адміністрації закладу з педагогами, то ми побачимо, що керівництво закладу відкрите до спілкування, знаходить час для обговорення проблем, хоча не всі педагоги вважають, що їхні пропозиції керівництво враховує і розглядає. Більшість працівників без побоювань висловлюють власну думку, навіть якщо вона не співпадає з думкою керівництва. Згідно з даними, простір нашого закладу можна вважати відкритим, бо прийняті адміністрацією рішення та результати роботи оприлюднюються на зборах, директор щорічно звітує перед колективом закладу, також дуже інформативним є сайт закладу та соціальна сторінка у ФБ, на яких висвітлюється наша діяльність. Педагоги беруть участь у розробленні таких офіційних документів: стратегії розвитку - 27.42%, річного плану роботи - 46.77%, освітньої програми - 20.97%, виховної програми - 38.71%, правил внутрішнього розпорядку - 25.81%. Проте результати анкетування свідчать про те, що частина педагогів (25.81%) не була залучена до роботи, тому варто залучити якомога більше колег для розроблення шкільних документів, а особливо до процедури внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

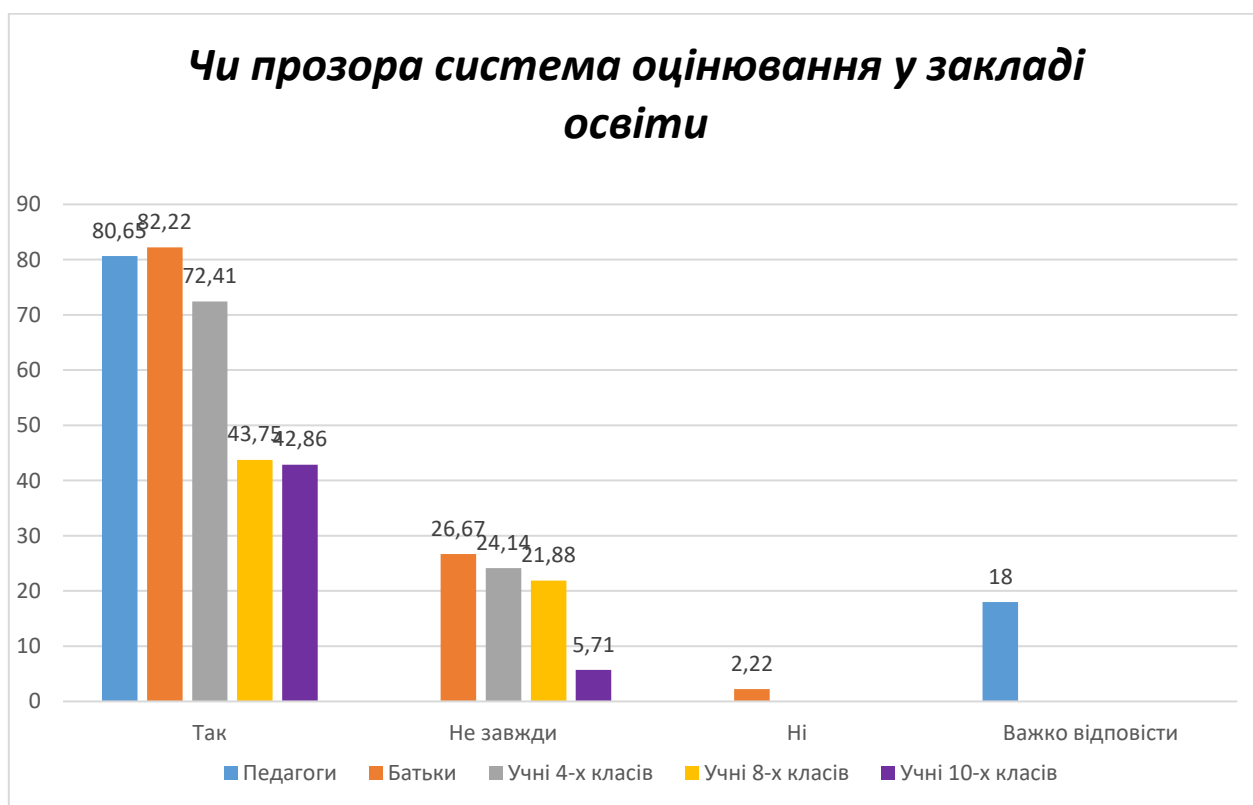
Щоб забезпечити академічну доброчесність 69,35% педагогів наполягають на самостійному виконанні завдань, 45,16% вчителів розробляють творчі проблемні завдання, які унеможливлюють списування, 56,45% власним прикладом демонструють дотримання норм законодавства про авторські права, 45,16% навчають школярів покликатись на використані джерела, вказувати праці й авторів, 32,26% неупереджено (на підставі чітких критеріїв) оцінюють результати навчання учнів, 32,26% не допускають протекціонізму та шахрайства під час проведення олімпіад, конкурсів.

Відповідно до даних моніторингу, 80,65% педагогів вважають, що у закладі прозора система оцінювання знань учнів, хоча деякі зазначають, що іноді трапляються маніпуляції оцінюванням і вчителі не завжди можуть пояснити, чому поставили ту чи іншу оцінку. Разом з тим респонденти 4-их класів вважають систему оцінюванням достатньо справедливою (72.41%), хоча частина учнів (24.14%) вважає, що як коли - деякі вчителі справедливо, деякі ні. Якщо говорити про відповіді восьмикласників про оцінювання, то тут думки наших учнів розділились: більша частина (43.75%) вважає, що їх оцінюють справедливо, трохи менше (21.88%) переконані, що справедливість є не завжди, є й такі учні (6.25%), які думають, що їх оцінюють несправедливо. Серед десятикласників переважає думка, що їх оцінюють справедливо (42.86%), інколи справедливо, інколи - ні - 42.86%, не завжди - 5.71%. Можливо, учні не до кінця

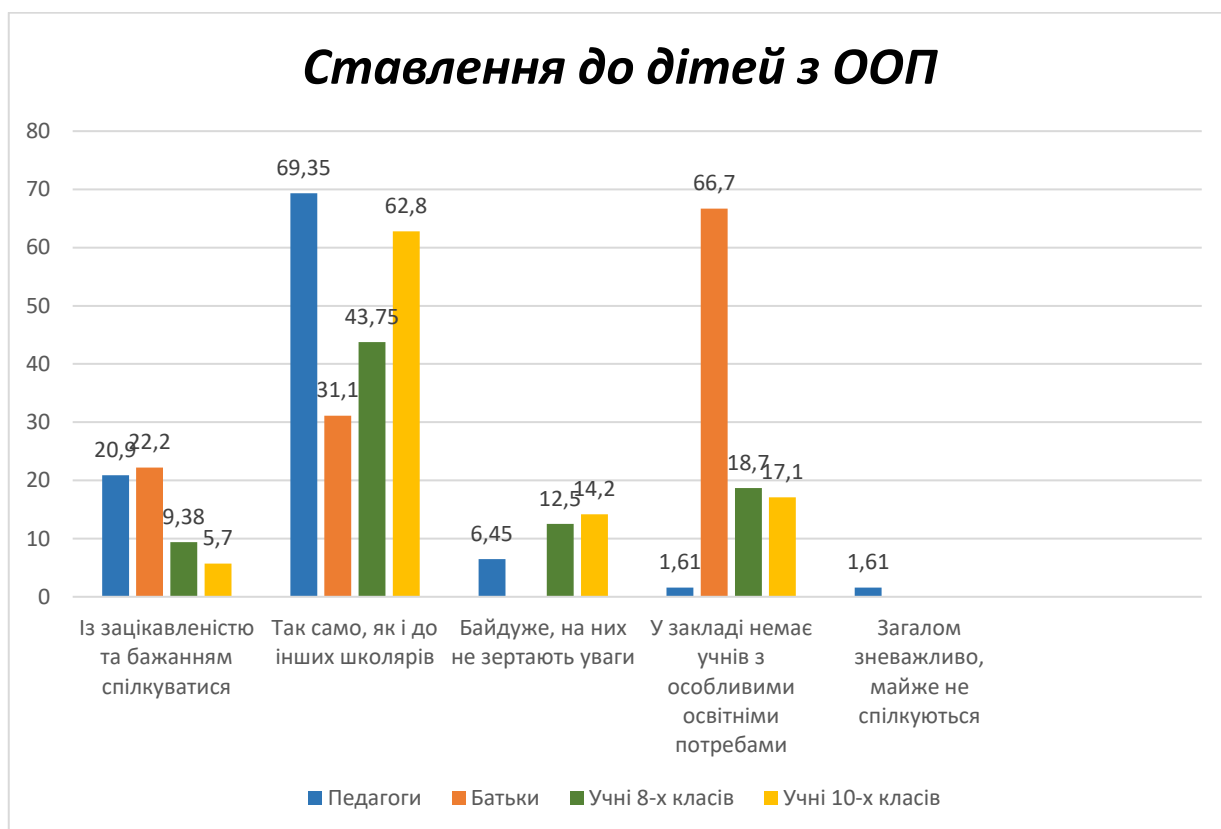
зрозуміли критерії оцінювання і тому у них склалося таке враження про справедливість виставлення оцінок. Будемо рекомендувати всім учителям закладу час від часу повторно знайомити учнів з критеріями оцінювання.

Перед батьками також стояло питання про систему оцінювання, і більшість опитаних вважає її прозорою і справедливою (82,22%). Хоча частина батьків вважає «не завжди». Думаємо, це пов'язано з критеріями оцінювання знань учнів 4 класу, оскільки НУШ має інші критерії, які батьки не до кінця розуміють.

Питання взаємодії з дітьми з ООП також стояло перед нашими респондентами, і ми отримали наступні результати - 43,75% (8 клас), 62,86% (10 клас) здобувачів освіти ставляться до дітей з особливими потребами так само як і до всіх інших. Хоча є й такі, які не звертають на них уваги - 12,50 % (8 клас), 14,22 % (10 клас). Розуміємо, що над цією темою продовжуємо наполегливо

працювати вчительським, батьківським колективом, особливо психолого-соціальній службі, щоб збільшити кількість учнів, які будуть із зацікавленістю та бажанням спілкуватись з дітьми з ООП, бо така взаємодія допоможе їм швидше соціалізуватись та пристосуватись до шкільного життя.

Наші учні брали участь у предметних олімпіадах - 31,03% четвертокласників, 40,63% восьмикласників та 75,8% старшокласників уподобали проведені вчителями туристичні поїздки, екскурсії. Проте недостатньо високі показники спортивних змагань 40,63% (8 клас), 25,7 % (10 клас) свідчать про обмеження у плануванні таких заходів у зв'язку із запровадженням воєнного стану в Україні.

Про відкритість нашого виховного простору свідчать хороші показники щодо організації зустрічей з громадськими активістами, організаціями, волонтерами та учасниками бойових дій. 60% старшокласників підтвердили своїми голосами значимість цього напрямку у закладі. Хоча є учні, які не знають

про такі зустрічі. Думаємо, це зумовлено тим, що тематичні зустрічі організовуються не для всіх класів. Розуміємо, що такі зустрічі є дуже важливими, продовжимо працювати в цьому напрямку.

Особливу увагу ми приділяємо взаємодії з батьками. Це дуже важливо для формування відкритого освітнього середовища. Відповіді батьків, так само як і відповіді учнів, показують, що заклад активно співпрацює з різними організаціями, волонтерами, активістами, а також організовує зустрічі з воїнами та захисниками. На відкритий виховний простір в нашому закладі вказує і те, що більшість ініціатив батьків підтримується дирекцією закладу задля спільної мети, а класні керівники враховують пропозиції батьків. Проаналізувавши відповіді батьків, які стосуються співпраці у розробленні офіційних документів, бачимо, що ці показники потребують покращення, бо лише невелика частина батьків бере участь у розробленні програми розвитку закладу освіти та складанні річного плану роботи батьківського самоврядування. Але більша частина батьків не брала участі у розробці жодного документа (46,67%). Думаємо, це зумовлено зайнятістю батьків, а деякі з них вважають, що не достатньо обізнані зі специфікою роботи закладу, щоб брати участь у подібних заходах. Важливим показником відкритості освітнього процесу є функціонування батьківського самоврядування. Більшість батьків (75%) вважає, що вибори до органу батьківського самоврядування проходили прозоро з дотриманням норм. На їхню думку, орган батьківського самоврядування відстоював інтереси батьківської громади на щорічних зборах батьківської громади закладу освіти (64,44% опитаних), допомагав педагогам проводити загальношкільні урочистості (24,44%), а 31,11% респондентів вибрали відповідь, що відстоював інтереси батьківської громади на педагогічній раді та перед адміністрацією школи, захищав права дітей і батьків у конфліктних ситуаціях - 4,44%, а 40% батьків не володіють інформацією, про роботу органів батьківського самоврядування. Якщо проаналізувати форми комунікації, які класний керівник використовує з батьками, то опитані батьки зазначили такі: батьківські збори - 80% та спілкування через засоби електронного зв'язку – 26,67%, а 24,44% респондентів

зазначили, що прослухали звіт батьківського комітету.

Це зумовлено тісною співпрацею батьків та педагогів: батьківські лекторії, круглі столи, групові та індивідуальні консультації - це все дає змогу краще зрозуміти один одного та знайти шляхи вирішення спільних проблем.

Дані проведеного самооцінювання свідчать про те, що простір нашого навчального закладу вважають відкритим усі категорії респондентів. Проте, персонал закладу буде продовжувати роботу з надолуження окремих прогалин.

ВИСНОВКИ

Освітнє середовище школи забезпечує учасників освітнього процесу від заподіяння фізичної, майнової або моральної шкоди. Працівники закладу забезпечують комфортне перебування у приміщеннях школи, психологічний комфорт, педагогічний захист і підтримку дітей у розв'язанні їхніх життєвих проблем. Учасники освітнього процесу намагаються дотримуватися моральних норм, у закладі низький рівень прояву дискримінації, знущань, зневажливого ставлення до осіб з інвалідністю тощо.

Учні відзначають справедливість (зокрема в оцінюванні), толерантність педагогів, вони мають можливість дискутувати чи звернутись за порадою, їх не зневажають через помилку. Існує взаєморозуміння та співпраця вихованців і виховників у розв'язанні суспільно значущих і особистих життєвих проблем. Взаємовідносини між учасниками освітнього процесу відповідають принципам демократії та вимогам чинного освітнього законодавства до управління ЗЗСО.

Забезпечується право участі педагогів, учнів, батьків в житті освітньої спільноти: не обмежується свобода висловлювання, є можливості висловити власну думку щодо справ, які впливають на особисте та шкільне життя, дієво працюють органи громадського врядування (педрада, учнівське самоврядування, батьківський комітет), діти визнаються повноправними носіями прав і обов'язків, що відповідають їхньому віку, батьки - рівноправними учасниками освітнього процесу, педагоги зважають на думку учнів і батьків, представники учнів і батьків беруть активну участь у щорічних зборах колективу школи тощо.

Спілкування у закладі відбувається виключно українською мовою (окрім уроків та заходів, де передбачене іншомовне спілкування), всі учасники освітнього процесу виявляють поважне ставлення до державних символів України, вшановується пам'ять про героїв України, виховується турботливе ставлення до культури і природи, відсутні випадки знущання над тваринами. забезпечуються можливості пізнати героїчні сторінки історії України, оглянути пам'ятки культури та природи, набути досвіду громадянської поведінки.

В освітньому процесі використовуються активні та інтерактивні методи навчання: робота в парі, групі, командою; дискусії, дебати, творчі роботи. Вчителі та учні часто користуються бібліотекою. У школі проводяться змагання, турніри, олімпіади, конференції. квести, квізи тощо; в основному забезпечується розвиток творчого потенціалу всіх суб'єктів виховного процесу. Батьки залучаються до проведення екскурсій, подорожей, організації турнірів, олімпіад тощо. Учителі зацікавлені в організації експедицій, екскурсій, подорожей, проведенні дебатів, змагань тощо.

Спільнота закладу освіти відкрита для партнерства. Створюються умови для навчання дітей з ООП, зі школою співпрацюють сім'ї, органи влади та самоврядування, громадськість. Дирекція підтримує ініціативи батьків, громадських активістів. Окрім позитивних тенденцій у виховному просторі школи (за результатами відповідей респондентів моніторингу) трапляються проблеми у міжособистісних стосунках, проте вони не є системними, конфлікти виникають не часто та вирішуються в результаті активної взаємодії, із залученням батьків, психолога та з врахуванням інтересів конфліктуючих сторін. Важливо залучати більшу кількість батьків до участі у шкільних заходах, проте частина з них уникає співпраці в організації виховної роботи. Це пояснюється зайнятістю батьків, матеріальною скрутою, а часом і байдужістю.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Керівнику закладу освіти:

- для підтримання відносин довіри та прозорості під час прийняття управлінських рішень враховувати пропозиції учасників освітнього процесу;
- визначити національно-патріотичне виховання учнів пріоритетом виховної роботи;
- надалі підтримувати патріотичне виховання учнів в школі;
- більш активно залучати всіх учасників освітнього процесу до розроблення шкільних документів;
- сприяти постійному покращенню якості харчування учнів;
- сприяти зустрічі педагогів із активістами, громадськими організаціями, волонтерами.

Педагогічним працівникам:

- не допускати порушення норм шкільного статуту, які забезпечують права учасників освітнього процесу;
- у своїй роботі дотримуватися принципів педагогіки партнерства;
- здійснювати свою діяльність з дотриманням принципів академічної доброчесності, спрямовувати зміст завдань на творчу, аналітичну роботу учнів;
- залучати активістів, ГО, волонтерів до проведення заходів в межах своїх предметів.

Класним керівникам:

- проводити виховну роботу з учнями з урахуванням їхніх інтересів, ефективності та користі;
- залучати батьків до проведення шкільних заходів, майстер-класів, екскурсій, змагань;
- проводити роз'яснювальну роботу серед батьків та учнів щодо гарячого

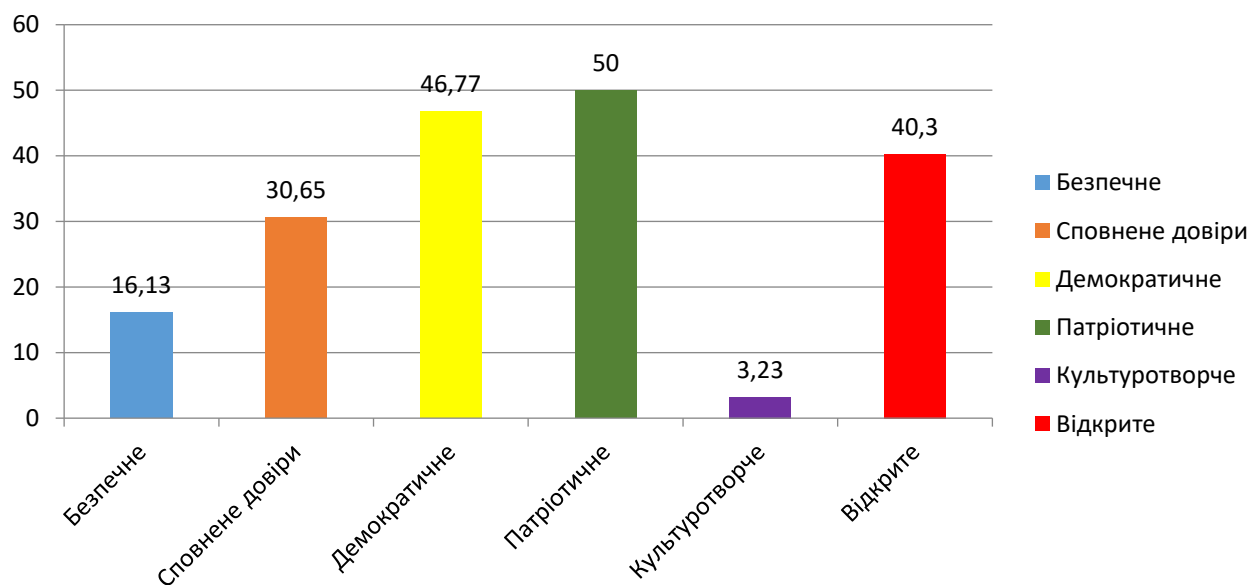
здорового харчування;

- постійно проводити превентивну роботу щодо запобігання проявів булінгу.

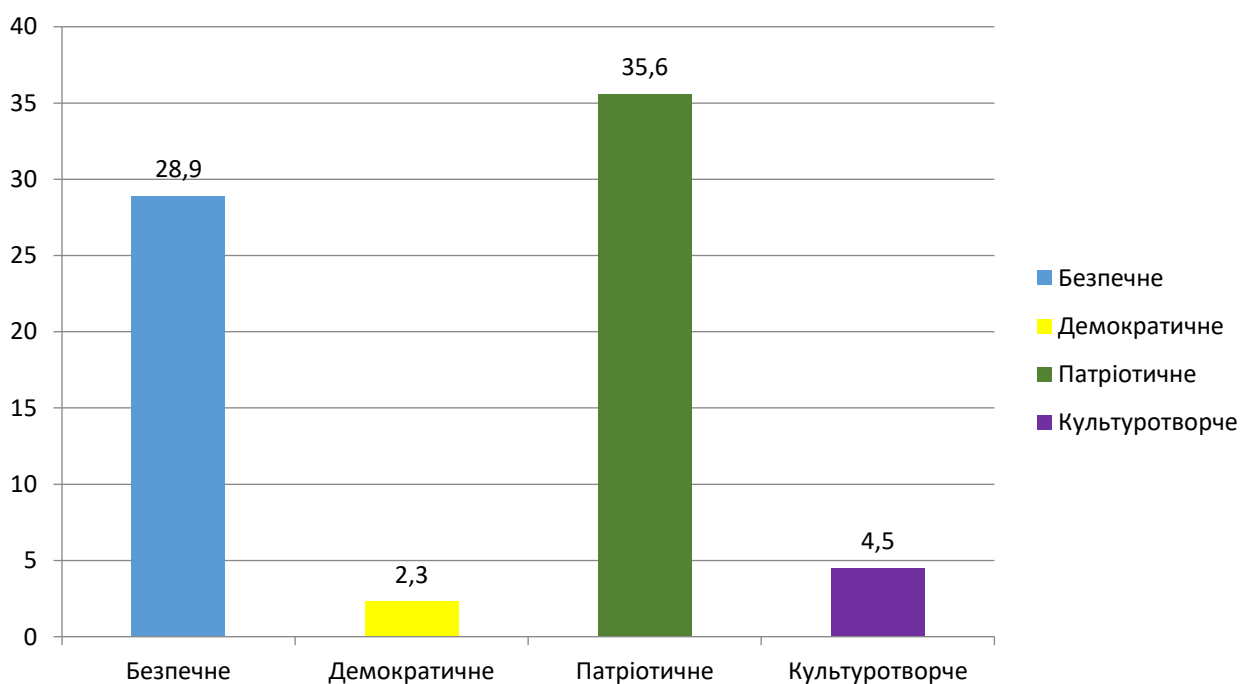
Практичному психологу:

- провести семінари та тренінги для учасників освітнього процесу щодо розуміння явища булінгу, його ознак і проявів, шляхів протидії.

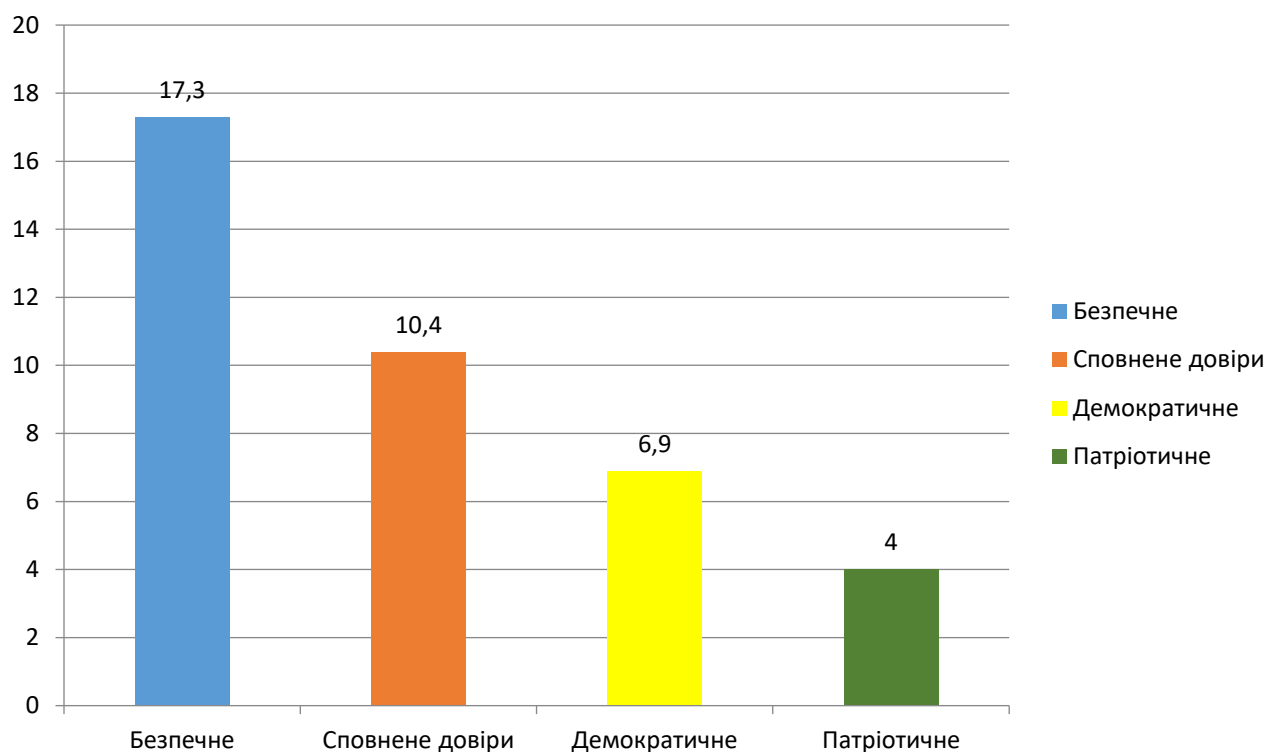
Якість освітнього середовища школи № 62 за результатами анкетування педагогічних працівників

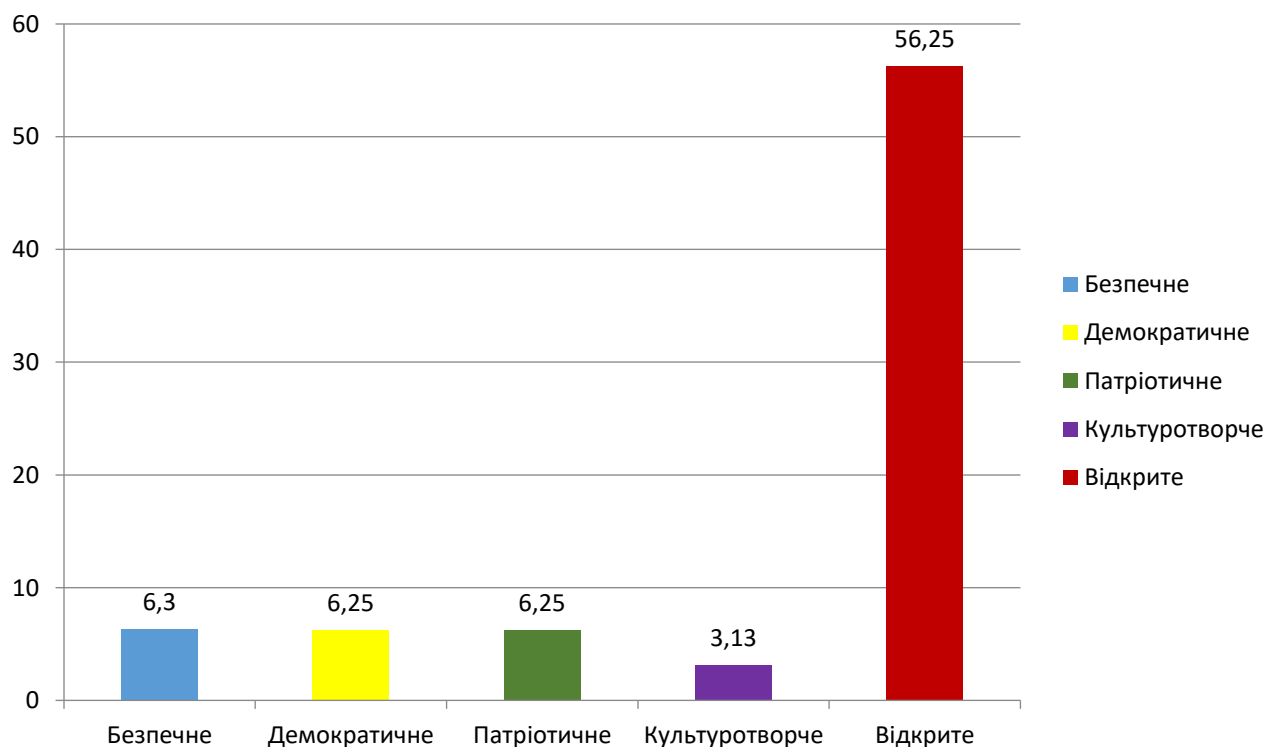
Якість освітнього середовища школи № 62 за результатами анкетування батьків

Якість освітнього середовища школи № 62 за результатами анкетування учнів 4-х класів

Якість освітнього середовища школи № 62 за результатами анкетування учнів 8-х класів

Якість освітнього середовища школи № 62 за результатами анкетування учнів 10-х класів

